

JMG

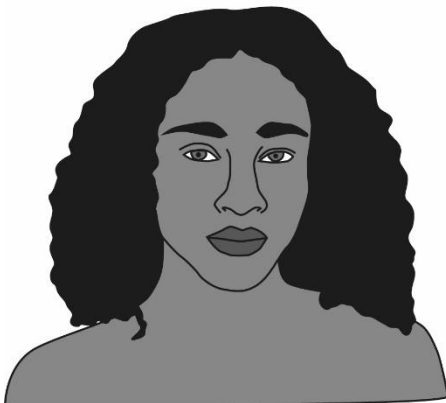
Kandidatuppsats i journalistik
2017-05-09 VT 17

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

Göteborgs universitet

Höras i media? Leg, tack!

En kvantitativ innehållsanalys av representationen av
ungdomar i Sveriges fem största tidningar

Författare: Michaela Karlén, Lovisa Olsson &
Shadi Rostamzadeh

Handledare: Britt Börjesson

Kursansvarig: Mathias A. Färdigh

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Abstract

This study is a media analysis of the representation of adolescents in Swedish news media, undertaken during the spring 2017.

Theories about diversity and representation state that the media should reflect different groups of the society. As one of these groups young people have a right to be represented in the media. However, the idea is complex since they are at the same time considered a group that needs protection from harmful portraying.

The aim of this study is to examine the coverage of adolescents in the news content of the five largest newspapers in Sweden: Dagens Nyheter, Aftonbladet, Svenska Dagbladet, Expressen and Göteborgs-Posten. The study aims to find out how often underage teenagers (13-17 years) occur, in what context and how the image of adolescents is constructed in the material. This study was carried out using a quantitative content analysis and consisted of 1789 articles. These were published in the newspapers news content during 14 randomized days during the period January 31-April 2. To guide the study and analyze its results theories mainly about diversity, representation and news value have been used.

The results show that underage teenagers occur in 62 articles or 3.5 % of the material, while the group constitutes about 5.5 % of Sweden's population. When they do occur they are rarely quoted or pictured. Out of the 62 articles where an adolescent occur they speak in 15 and appear in photos in 12 - making them fairly quiet and invisible. Of the entire material where we can expect at least one person being quoted underage teenagers are being quoted in 1.5 %. Looking at the context where adolescents are being portrayed, 64.5 % or 40 of 62 articles are news about crime and violence. Comparing to the entire material where crime and violence constitutes 25.5 % of the articles one can conclude that the group is overrepresented in the crime category. Most of the adolescents portrayed are either perpetrators or victims of crimes. The majority is men. The results show that the diversity of the group is lacking; the individuals are rarely attributed another sex than male or female, and there is little or no diversity when it comes to sexuality, religion or disability. The idea of diversity however is in direct conflict with the idea of the ethics of the press. Those guidelines suggest that these attributes should not be emphasized at all if it has no significance to the news story.

Key words: adolescence, teenagers, representation, diversity

Nyckelord: ungdom, tonåringar, representation, mångfald

Innehåll

Abstract	2
1. Inledning	4
2. Tidigare forskning	6
2.1 Forskningsresultat	6
3. Teori.....	10
3.1 Mångfaldsteori	10
3.2 Representationsteori.....	11
3.3 Nyhetsvärdering	12
3.4 Medieetik	13
3.5 Kommersialisering.....	14
4. Specificering av forskningsfrågan.....	15
5. Metod och material.....	16
5.1 Metod	16
5.1.1 Tidigare forskningsmetoder	16
5.1.2 Studiens forskningsmetod.....	17
5.2 Material	18
6. Validitet	20
6.1 Begreppsvaliditet.....	20
6.2 Intern validitet och extern validitet.....	22
6.3 Mätfel	22
6.4 Resultatvaliditet	23
6.5 Generaliserbarhet	23
6.6 Reliabilitet.....	23
7. Resultat och analys.....	24
7.1 Hur ofta förekommer ungdomar i nyhetsartiklar?.....	24
7.2 I vilka nyhettssammanhang förekommer ungdomar?	28
7.3 Hur ser bilden ut av ungdomar ut i nyhetspress?	30
8. Slutdiskussion	40
9. Referenslista	43
10. Bilagor.....	46
Bilaga 1	46
Bilaga 2	47
Bilaga 3	48

1. Inledning

Över två miljoner personer i Sverige är under 18 år. Av dessa är drygt 535 000 ungdomar mellan 13 och 17 år; minderåriga tonåringar (SCB, 2016). Idag ses ungdomstiden i många länder som en mellanperiod mellan barndomen och vuxenlivet. Många unga genomgår under tonåren en omvälvande mental utveckling. Under tonåren blir sättet att tänka mer nyanserat, konsekvenstänkandet växer och förmågan att analysera samband utvecklas. (Vårdguiden, 2012) Det är även under denna period som svenska ungdomar ges ökade möjligheter att delta i samhället. Tonåringar ges bland annat rätten att besöka ungdomsmottagningen, engagera sig i politiska förbund och börja övningsköra i trafiken.

Trots att en svensk ungdom successivt ges mer rättigheter under tonårsperioden har ungdomar inte rätt att rösta eller rätt att bestämma över sig själva innan de fyller 18 år – det gör ansvarig målsman. Detta avspeglar sig även i pressetiken.

I Sverige saknas särskilda pressetiska regler för barn och ungdomar under 18 år, till skillnad från i exempelvis Norge. Däremot finns en väl utarbetad praxis inom den svenska journalistkåren kring hur barn bemöts. Enligt denna praxis bör barn och unga visas särskild hänsyn, eftersom de inte i samma utsträckning som vuxna kan antas förstå vad en publicering innebär. Den journalistiska praxisen innebär även att publicering av fotografier och intervjuer med barn under 18 år kräver godkännande från barnets målsman. (Häger 2014:347)

I Sverige finns alltså instanser som kan stoppa en publicering där minderåriga förekommer. Det avgörande beslutet i sådana situationer faller på vårdnadshavaren, vilket kan bedömas som positivt om barn betraktas som utsatta och i behov av skydd. Den som istället betraktar unga personer som medlemmar i en samhällsgrupp som liksom andra grupper bör representeras i medierna menar däremot att det är problematiskt att praxisen bidrar till att unga utesluts från de journalistiska plattformarna. (Mårtens, 2015:125) Enligt detta resonemang kan det anses vara särskilt anmärkningsvärt att en ungdom med mer utvecklad mental förmåga och konsekvenstänk än ett yngre barn utesluts på samma grunder – att de båda är under 18.

Dennis McQuail skriver i "Mass communication theory": "*The press should give a representative picture of constituent groups in society*" (McQuail i Ekström, 2013:10). Bristande representation kan enligt detta resonemang leda till att pressen ger en privilegierad minoritet mer makt än övriga grupper i samhället, att andra minoriteter osynliggörs och att pressen reflekterar en skev bild av verkligheten. Med stöd i resonemanget anser McQuail att alla grupper i samhället inklusive ungdomar bör representeras i pressen. Detta för att medierna ska kunna ge en representativ bild av befolkningen och för att alla grupper ska ges samma rätt att synas och höras.

Statens medieråd för ett liknande resonemang vad gäller jämlikhet i medierna. Medierådet framhåller bland annat att kvinnor är underrepresenterade i medierna och menar att detta bidrar till att upprätthålla en ojämlik maktstruktur mellan könen och till att osynliggöra kvinnors erfarenheter och perspektiv. Sedan 1995 arbetar Statens medieråd med den så kallade Pekingplattformen, ett FN-projekt för att skapa jämlik representation mellan könen i medierna. (Statens medieråd, 2017). Medierådets resonemang om kvinnors utsatthet är på

liknande sätt som ovan applicerbart på ungdomsgruppen, vars politiska, juridiska och ekonomiska makt är mindre än vuxnas.

I Utbildningsdepartementets utredning "Politik för unga", skriven på uppdrag av regeringen, framhåller utredarna att ungdomar proportionellt har för lite inflytande i samhället i förhållande till sin andel av befolkningen. Rapporten motiverar att ungdomar bör få ett ökat inflytande i samhället genom att argumentera för att detta är en mänsklig rättighet. Vidare skriver utredarna att "*samhället vinner på att ta vara på unga människors kunskap och engagemang*". (Politik för unga, 1997:71)

Utredarnas argument får stöd i medieforskning som visar att barn och ungdomar som fått höras i medier efteråt har fått en ökad känsla av tillhörighet till samhället de lever i, bättre självförtroende och upplevt större möjlighet att påverka sin situation (Von Feilitzten & Carlsson, 1999:305).

Även Ylva Mårtens, reporter på Sveriges Radio, argumenterar i sin bok "Vad säger barnen?" för att barn och unga gynnas av att få höras i media. I boken söker Mårtens upp utvalda intervjupersoner som vid intervjutillfället var under 18 år, men nu har hunnit bli vuxna. I boken framgår det att en majoritet av intervjupersonerna i efterhand ansåg att det hade betytt mycket för dem att vara med i radio och att de uppskattar att de blev lyssnade på som minderåriga.

"Man kände sig speciell", säger någon.

"Det var en skön känsla att bli utvald. Det var skönt att bli behandlad som vuxen av en vuxen och sedd för den jag var", säger en annan.

Vidare lyfter Mårtens även upp konflikten mellan den journalistiska praxisen och inkluderandet av unga på de journalistiska plattformarna. Vid en undersökning av hur ofta barn och unga hörs i Studio Ett upptäcker hon att gruppen hörs endast 7 minuter av programmets 37 timmar långa sändningstid. Mårtens konfronterar programmets producent, Thomas Björkman, med resultatet och får höra:

"Ända sedan journalisthögskolan har jag tänkt - oj, oj, oj, ung människa nu ska vi se här. Vad är det som står i dom pressetiska reglerna? Var försiktig med det och det. Ska vi ha namn? Måste jag fråga föräldrarna?" (Thomas Björkman i Mårtens, 2016:268).

Den journalistiska praxisen komplicerar ungas deltagande i media. Samtidigt riskerar, enligt ovanstående resonemang, en uteslutning av ungdomar i svensk nyhetspress att resultera i ett demokratiskt problem, som innebär att ungas åsikter och engagemang inte tas på allvar. Riskerna finns då att ungdomarna känner sig underprioriterade av vuxna, att de blir mindre benägna att delta i samhället samt att deras tillit till media och journalistkåren försämras. Enligt Utbildningsdepartementet är det ungdomarnas mänskliga rättighet att ha inflytande i samhället, och McQuail menar att alla grupper har rätt att synas och höras i offentligheten. Det är i denna kontext intressant att undersöka hur representationen av ungdomar ser ut i Sveriges fem största tidningar år 2017.

2. Tidigare forskning

Genom att undersöka forskningsfältet som berör ungdomars representation i media har vi kunnat identifiera en forskningslucka gällande ungdomars representation i tryckt press i en svensk kontext. I regel har forskare slagit ihop ungdomsgruppen med barn och undersökt en grupp bestående av alla personer under arton år. Inom forskningsfältet saknas det dessutom tydliga forskningsresultat som visar frekvens, hur ofta ungdomar förekommer i relation till ett mediums totala antal artiklar eller inslag.

Forskningen som finns tillgänglig kring ungdomar och media domineras av undersökningar kring ungdomars medievanor och hur unga påverkas av mediekonsumtion. Inom detta forskningsområde har institutet Nordicom bidragit med en rad publikationer. Bland dessa kan "Barn och unga i den digitala mediekulturen" (Nordicom, 2010) och "Barn och ungas medieanvändning i nätverkssamhället" nämnas. (Nordicom, 2012)

Inom forskningsfältet finns även forskning som undersöker journalisters etiska bedömningar gällande barn som intervjupersoner. I "Journalists judgement about children" undersöker Renita Coleman hur 99 journalister i förhåller sig till barn i sin rapportering. Studien är genomförd i en amerikansk kontext. (Coleman, 2010)

Som tidigare nämnts har Cecilia von Feilitzen undersökt hur barn påverkas av att delta i media. Jessica Gustafsson har på ett liknande sätt kunnat visa hur ungdomar i Nairobis slum stärker sin självkänsla och känsla av tillhörighet till samhället genom delaktighet i media. (Gustafsson, 2012).

Till skillnad från ovanstående forskning ämnar istället vår studie att strikt fokusera på ungdomars representation i svensk nyhetspress - hur ofta, i vilka sammanhang de förekommer och hur de framställs. Studien utgår ifrån ungdomar som aktiva samhällsmedborgare porträtterade i medierna snarare än ungdomar som mottagare av nyhetsjournalistik. Frågor om barn och ungas integritet, hur gruppen konsumerar nyheter eller om journalisters inställning till att låta barn och unga förekomma i medierna faller därmed också utanför vårt forskningsfält.

2.1 Forskningsresultat

Det finns tidigare forskning vars resultat är intressanta för vår studie. En av de studier, som fokuserar på just barn och ungas representation i media, är magisteruppsatsen "Barn i allmänhetens tjänst" av Matilda Ekström (2013).

Ekström undersöker hur ofta barn kommer till tals och medverkar i Rapport på SVT, dels 1993 och dels 2013. Syftet med studien är att ta reda på vilka förändringar som skett under 20 år, om barn kommer till tals oftare och vilka ämnen de får uttala sig om. Uppsatsen skiljer sig från vår genom att den undersöker tv-mediet och public service, medan vår undersökning som tidigare nämnts undersöker kommersiell press. Ekström har gjort en kvantitativ och kvalitativ analys, medan vi endast gör en kvantitativ analys och därmed kan gå igenom fler analysenheter. Vår undersökning fokuserar dessutom på nyheter från början av 2017, och ger

en tydligare bild av representationen av ungdomar idag. Därmed ämnar vi att bredda forskningen om ungdomars representation inom svensk nyhetspress.

Eftersom "Barn i allmänhetens tjänst" handlar om barns representation är uppsatsens resultat intressanta för oss. Vi kan jämföra dessa med våra resultat och se om det finns någon skillnad i hur ofta unga personer förekommer och kommer till tals i tv och press.

Ekström kommer huvudsakligen fram till att barn syns mer i Rapports nyheter 2013 och att de främst får komma till tals när det handlar om utbildning. Från 1993 till 2013 ökar nyheter med barn som handlar om brott, våld eller katastrofer. Det är dessutom vanligare att barnen filmas uppifrån under en intervju 1993 än 2013, då det är vanligare att barnen filmas rakt framifrån (Ekström, 2013:2) Vidare kom Ekström fram till att det är främst flickor som kommer till tals (Ekström, 2013:22).

Ytterligare ett exempel på tidigare forskning som ligger nära studiens forskningsområde är Ingrid Söderlind och Kristina Engwalls bok "Var kommer barnen in?". Boken gavs ut 2005 vid institutet för framtidsstudier och innehåller en rad olika resultat kring forskning om barn och ungdomars roll i svensk dagspress. Söderlind och Engwall undersökte åren mellan 1950 och 2000. Söderlind och Engwall gjorde två veckor långa nedslag i tidningen Dagens Nyheter varje decennium under tidsperioden. (Söderlind, Engwall, 2005:99)

Söderlind och Engwalls forskning liknar vår studie då den undersöker ungdomars roll och representation inom svensk dagspress. Vad gäller tidsperioden och urvalet för forskningen skiljer sig dock boken från vår studie då den enbart undersöker Dagens Nyheter samt avslutas vid år 2000.

Bokens resultat visar att Dagens Nyheter i relativt få situationer inkluderar ungdomar som är under 18 år i tidningens nyhetsmaterial. Vid de tre nedslagen 1950, 1960 och 1970 förekom ungdomar i 7-8 fall. 1980 och 1990 halverades antalet fall, för att sedan öka igen. Resultatet pekar även på att ungdomar ofta hörs i Dagens Nyheter när det handlar om brott, våld och olyckor. I dessa sammanhang framställs ungdomarna som utsatta offer eller kriminella individer som utgör ett samhällshot.

Vad gäller hur ofta barn och ungdomar kommer till tals har Söderlind och Engwall sett antalet fall öka mellan 1950 och 2000. Från en enda artikel vid undersökningen 1950 kommer barn och unga till tals vid åtta tillfällen år 2000.

Forskningen som presenteras i Söderlind och Engwalls bok pekar på att det sedan 50-talet skett historiska förändringar kring hur ungdomar kommer till tals inom den svenska dagspressen.

Under de första årtionena som Söderlind och Engwall gjorde nedslag i Dagens Nyheter dominerades tidningens ungdomsrapportering av nyheter rörande olyckor och skola och förskola. Vid 2000-talets början går en större variation av nyheter med ungdomar i att läsa i Dagens Nyheter. Det är dock tydligt att det brottsrelaterade nyhetsmaterialet som handlar om ungdomar ökar allt mer stadigt. (Söderlind, Engwall, 2005:113)

Vidare beskriver Söderlind och Engwall att ungdomars delaktighet i annat offentligt liv utöver skolan främst handlar om deras plats i utemiljö i Dagens Nyheter. Ungdomars organiserade fritidsaktiviteter beskrivs positivt i tidningen, medan ungdomars egna initiativ framställs som mer problematiska. Anledningen till att dessa initiativ inte mottas positivt

uppges vara att vuxna tycker att ungdomarna vill genomföra sina idéer på ”fel sätt” och att det därmed uppstår en konflikt om det offentliga rummet (Söderlind, Engwall, 2005:139-140).

Ovanstående resultat kommer att kunna jämföras med vår studie för att undersöka likheter och skillnader mellan ungdomsrepresentationen för ca 20 år sedan och dagens representation av ungdomar inom svensk dagspress.

I antologin “Barnets bästa”, publicerad år 2004, har medieforskaren Cecilia von Feilitzen skrivit om ungdomars roll i media. Hon menar att det finns en missuppfattning om att medierna ofta framställer ungdomar som “problem”, i samband med våld och droger. Denna bild är dock främst förekommande under rapportering om särskilda händelser, under en begränsad tid, främst i kvällspressen. Analyserar man material under en längre period förändras bilden av ungdomarnas roll i samhället. I tv-nyheter är ungdomarna underrepresenterade. Tittar man på det totala tv-utbudet förekommer ungdomar däremot ofta. Här, skriver von Feilitzen, är bilden av gruppen snarast “glättig”. Ungdomarna i TV ses oftast ha roligt, sporta eller spela musik. De är vackra och starka, och relationen till samhällsstrukturer, klass och sociala problem är icke-existerande. Det är framför allt killar som syns, men tjejerna är nästan lika många, enligt Feilitzen. Ungdomarna är inte underrepresenterade i tv-rutan, men deras röster får sällan höras. Von Feilitzen beskriver hur ungdomarna blir objekt som betraktas på avstånd. (von Feilitzen, 2004:99-100)

I boken Vad säger barnen? har journalisten Ylva Mårtens undersökt hur ofta personer under arton år fått höras i de nationella Public service-programmen Studio Ett och P4 Extra. Under fem veckors sändningar i Studio Ett 2011-2012 hördes ungdomar i sammanlagt 7 minuter. Den totala sändningstiden var 37 timmar. Ungdomarna återfanns i två inslag där det ena handlade om fritidsgårdar och det andra om rökning bland unga. (Mårtens, 2015:266)

En undersökning av samma program år 2014 visade att barn och ungdomar hördes i 14 minuter av 37 timmars sändningstid. De sju inslagen med unga röster tog upp mobbning på nätet, betyg i fyran, läslust hos pojkar, norska grundlagen, sommarjobbsgaranti, en filmkurs för flyktingbarn och en utställning om polisen (ibid:270).

Mårtens undersökning av P4 Extra under fem veckor 2011-2012 visade att programmet under 20 timmars sändningstid lät två personer under arton år komma till tals i sammanlagt nio minuter. En femtonårig bollkalle pratar i fem minuter och en “hjälte” i samma ålder pratar i fyra minuter om hur hon räddat människor ur brinnande hus (ibid:272).

Samma undersökning år 2014 innefattar 28 sändningstimmar, av vilka unga hörs i knappt tre minuter. Då handlar det om “tjejpanelen”, två trettonåriga tjejer som svarar på frågor som unga lyssnare ställer till redaktionen (ibid:267).

I Studio Ett har Mårtens slagit fast att intresse för barn och familjefrågor märks i sändningarna 2011-2012. Man talar om barndomsminnen och filmer och böcker om barndomen. Ämnet skilsmässor skildras i två timmar, med experter som källor (ibid:266). År 2014 skildras flera frågor som berör barn och unga utan att någon under arton får komma till tals. Dessa inslag rör bland annat bältesläggning av barn, romska barn i skolan, gymnasieelever som vägrat släppa in Sverigedemokraterna och barnbilder på nätet.

Även i P4 Extra uppfattar Mårtens ett tydligt intresse för barnfrågor. Gästerna i programmet får ofta frågor om sin egen barndom. Man pratar om föräldraskap, om barnkalas, barnvagnar

och om att konsumera alkohol under graviditeten. Berättelser om barn som utsatts för våld är vanligt förekommande, exempelvis nämns pågående utredningar om pedofili vid fyra tillfällen under de fem undersökta veckorna (ibid:273). Samma trend syns 2014. Programmet diskuterar utländska lag som värvar svenska barn, TV4-programmet Sveriges yngsta mästarkock, nätmobbning och TV-programmet Idol, utan att någon person under arton år får höras (ibid:277).

Vad gäller frågeställningen om hur bilden av ungdomar ser ut i media tar Mårtens avstamp i medieforskaren Cecilia von Feilitzens resonemang om att unga ofta objektifieras i media, att deras åsikter sällan hörs utan att unga personer snarare används som illustrationer som förstärker inslagets vinkel (ibid:254). Detta menar Mårtens är särskilt tydligt i Studio Ett, under 2011-2012. 2014 har de unga personerna en tydligare funktion, och bidrar till att föra berättelsen framåt.

I P4 Extra beskriver Mårtens hur barn framställs som offer i allvarliga nyhetsrubriker. "13-årig flicka i bil skadad av stenkastande vuxna" och "2-åring föräldralös när Nils Horners medarbetare blev mördad" (ibid:277).

Denna studies resultat visar på en omfattande brottsrapportering i det totala nyhetsmaterialet. För att kunna jämföra det med tidigare forskning inkluderar vi här även två studier inom det ämnet.

Forskningsunderlaget vad gäller omfattningen av rapportering om brott och våld i svensk press är litet. 1988 genomförde Britt Börjesson en undersökning av det brottsrelaterade materialet i Göteborgs-Posten och Dagens Nyheter. Börjesson kom då fram till att det brottsrelaterade materialet utgjorde 3 till 5 procent av tidningarnas redaktionella innehåll. 2010 följdes denna studie upp av Johannes Andersson, Daniel Sandström och Kim Karlsson. Efter att ha undersökt andelen brottsrelaterade artiklar år 1990, 2000 och 2010 kunde de konstatera att inga större förändringar skett sedan 1988. (Andersson et al, 2014:19)

3. Teori

För att undersöka hur ungdomars representation i svensk press ser ut använder vår studie av ett teoretiskt ramverk som omfattar mångfaldsbegreppet, representation och nyhetsvärdering. En redogörelse för de olika begreppen följer nedan.

3.1 Mångfaldsteori

Mångfaldsbegreppet har en lång historia men har på senare tid kommit att vara centralt för liberala demokratier där många olika intressegrupper konkurrerar om makt. Gällande media har mångfald blivit en princip som handlar om att ge tillgång till och reflektera olika sorters uttryck, åsikter och kulturer. (McQuail, 1992:141-142) Det har blivit åtråvärt för många medier att främja mångfald. I Storbritannien har media exempelvis försökt jobba för mångfald, inte bara genom att lyfta olika åsikter för en politisk balans, utan även genom att förse publiken med olika kulturella influenser och arbeta för att ge minoriteter tillgång till media. I Kanada har den huvudsakliga mediepolicy varit att tjäna ett multikulturellt samhälle. (McQuail, 1992:142-143) I Sverige har SVT en mångfaldspolicy som innebär att de ska värna "om mångfald i programutbudet baserat på publikens olika behov, intressen, perspektiv och åsikter". Publiken ska kunna identifiera sig med SVT (SVT).

Hoffmann-Riem (i McQuail, 1992:144) har identifierat fyra huvudsakliga dimensioner av media där mångfald kan appliceras: i format och utgivning (olika mediafunktioner som information, underhållning och utbildning), i innehåll (olika typer av ämnen och nyheter), i geografisk täckning och relevans (olika platser) och i människor och grupper (att olika personer dels ges tillgång till medier och blir representerade). I denna studie är den sista dimensionen, människor och grupper, intressant då det är representation av gruppen tonåringar som ska undersökas.

McQuail skriver att massmedia har möjlighet att uppnå mångfald på tre huvudsakliga sätt: genom att reflektera samhällets olikheter och mångfald, genom att ge olika synsätt och åsikter tillträde till media samt genom att erbjuda valmöjligheter i utbudet för människor att ta del av (McQuail, 1992:144). Vår studie fokuserar framför allt på det första sättet: att medier reflekterar eller speglar samhällets mångfald. Det innebär att media förväntas representera och reflektera olikheter vad gäller bland annat kultur, opinion och sociala förhållanden. För denna undersökning innebär det att det utvalda materialet förväntas representera och reflektera olikheter gällande ålder genom att skriva nyheter där det förekommer ungdomar.

Vilka grupper som omfattas av mångfaldsbegreppet är dock inte hugget i sten. Ett sätt att urskilja grupper som kan utgöra mångfald är att titta på de som har diskrimineringsgrund (Gunnarsson, Yilmaz, 2017). I Sverige finns idag sju grupper med lagstadgad diskrimineringsgrund: kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder (Diskrimineringsombudsmannen, 2017). Att på någon arena i samhället bli kränkt eller missgynnad utifrån någon av dessa faktorer innebär alltså att man enligt svensk

lag blir diskriminerad. (ibid). Massmedier som offentlig arena kan bidra till, om inte en diskriminering, en negativ behandling av dessa grupper genom att välja bort dem, osynliggöra dem eller förlöjliga dem. Ett exempel på hur detta kan gå till lyfts av Riksförbundet Hjärnkoll, som har skrivit att uttryck som ”dåre” och ”skogstokig” i ledar-, debatt- och kultursidor bidrar till en negativ bild kring psykisk ohälsa (Riksförbundet Hjärnkoll). Förlöjligande eller felaktiga beskrivningar av grupper med diskrimineringsgrund i massmedia kan bidra till skev representation. En närmare beskrivning av representationsbegreppet följer längre ner på denna sida.

Denna studie fokuserar på gruppen med diskrimineringsgrunden ålder. Man kan enligt lag diskrimineras för sin ålder, och det är därmed rimligt att anta att personer historiskt sett har blivit kränkta eller missgynnade på grund av sin ålder inom olika samhällsområden. Detta kan möjligen även speglas i media. Det kan ske genom att man på grund av sin ålder osynliggörs, förekommer i en viss typ av nyheter eller skrivs om på ett visst sätt. Med hjälp av representationsteori är det möjligt att beskriva detta närmare.

3.2 Representationsteori

Hur bilden av ungdomar ser ut i svensk nyhetspress samt hur ofta och i vilka sammanhang de förekommer i nyhetsrapportering är en fråga om representation. Begreppet myntades av forskaren Stuart Hall, för att förklara hur mening skapas och förmedlas genom språk och bilder. Jostein Gripsrud vidgade sedan begreppet för att omfatta medieforskningen. (Axner, 2015:24) Gripsrud definierar representation som “framställningar av fiktiva eller verkliga fenomen”. (Gripsrud, 2002:11) Forskaren menar att vilka som kommer till tals i medierna, och hur, är en fråga om representation. Vem som tillåts agera som representant för en grupp, och hur gruppen beskrivs är ämnen som Gripsrud intresserat sig för, och som kommer att undersökas närmare i denna studie.

Representation stod ursprungligen för “present again”, men fick i senlatin betydelsen “standfor”; att någon eller några fungerar som representanter för en grupp i samhället. Det är den sistnämnda definitionen som medieforskningen tagit fasta på, och som begreppen “representation” och “typer av representation” syftar till inom forskningsfältet. (Larsen, 1993 i Gripsrud, 2002:11). I vår forskning kommer vi att använda denna definition, representation med betydelsen “standfor”. Begreppet har relevans för medieforskningen eftersom medieinnehåll inte nödvändigtvis reflekterar alla identiteter och grupper som existerar i samhället. Även om innehållet är mångsidigt och varierat kan representationen av vissa samhällsgrupper vara bristfällig, genom att grupperna förekommer i liten utsträckning. Representationen kan även vara onyanserad, genom att gruppen beskrivs på ett missvisande sätt. (Gripsrud i Axner:25) Liksom mångfaldsteorin har representation en politisk innebörd. I Sverige är vissa grupper skyddade enligt tidigare nämnda diskrimineringsgrunder. Gripsrud menar att kränkningar av vissa grupper är allvarligare än andra. Vikten av en nyanserad framställning i media är därmed större i fråga om vissa grupper. Detta avgörs enligt Gripsrud till att börja med av hur tillhörigheten till gruppen ser ut. Kränkningar på grund av attribut som anses vara föränderliga, som exempelvis yrkestillhörighet, anses vara mindre allvarliga

än kränkningar baserade på en grupptillhörighet som ses som fundamental. I den sistnämnda kategorin ingår grupptillhörigheter som ålder eller funktion. En annan faktor som anses påverka graden av kränkning är den om social och kulturell makt. Grupper som är stora och mäktiga anses generellt inte behöva skydd mot att porträtteras negativt i media. En lesbisk, gambiansk professor bedöms enligt detta resonemang inte skadas av negativ rapportering om professorer, medan en föraktfull beskrivning av homosexuella eller afrikaner är en värre kränkning. (Gripsrud, 2002:12-13) Även enligt detta resonemang bör ensidig eller kränkande rapportering om ungdomar ses som allvarlig, eftersom gruppen saknar den ekonomiska, juridiska och politiska makt som vuxna har.

Sedan 1600-talet har ordet representant använts i politiska och juridiska sammanhang. En politisk eller juridisk representant förväntas agera enligt de intressen som personen eller personerna den företräder har. Detta har, applicerat på medieinnehåll, lett till stor debatt inom många olika grupper, som menat att de inte representeras på ett korrekt sätt i media. Frågan om representation blir en fråga om identitet - accepterar jag den person som jag anser företräda min grupp som en lämplig representant? (ibid:12) Gripsrud menar att representation inte kan ses som en objektiv spegling av någon eller något, utan fungerar som en konstruktion av den eller det som representeras. (ibid:11) Medieforskaren använder exemplet Julia i Romeo och Julia för att visa på hur en skådespelare både representerar Shakespeares karaktär Julia och samtidigt representerar en hysterisk tonårstjej. (Gripsrud, ibid:12)

Enligt detta resonemang kommer denna studie inte enbart att fokusera på om ungdomsgruppen är med och hur ofta, utan även på vilket sätt de är med. De ungdomar som är med i studiens nyhetsartiklar kommer att konstruera bilden av ungdomsgruppen och därmed representera denna. Vilka ungdomarna i artiklarna är, vad de gör, vad de säger och i vilka nyhetssammanhang de förekommer är alla faktorer som bidrar till en bild av de som utgör gruppen ungdomar i vårt samhälle.

3.3 Nyhetsvärdering

För att kunna tolka resultatet gällande ungdomars representation i media behöver vi förstå vad som påverkar vilka nyheter som publiceras och vilka som prioriteras bort. Begreppet nyhetsvärde är ett centralt begrepp som nyhetsjournalister ständigt jobbar efter. Nyhetsvärdet är den avgörande faktorn för om en redaktion väljer att publicera en nyhet. (Häger, 2014:93) Får en nyhetschef frågan om hur nyhetsvärderingen kring publiceringsbesluten på redaktionen går till svarar denne sannolikt att det sker genom magkänslan snarare än utarbetade systematiska kriterier (Axner, 2015:23).

Att studera och undersöka vad som leder till att händelser publiceras som nyheter är intressant ur många vinklar. Medieforskaren Håkan Hvitfelt har under flera år studerat hur dagstidningars nyhetsvärdering fungerar. Med stöd i sin forskning kring dagstidningars etta-sidor beskriver Hvitfelt nyhetsvärdering enligt följande kriterier:

”Sannolikheten för att en nyhetsartikel ska produceras, publiceras, placeras på förstasidan och därmed bli huvudartikel ökar ju mer den behandlar:

1. politik, ekonomi samt brott och olyckor och
2. om det är kort geografiskt eller kulturellt avstånd till
3. händelser och förhållanden som
4. är sensationella och överraskande,
5. handlar om enskilda elitpersoner och
6. beskrivs tillräckligt enkelt men
7. är viktiga och relevanta,
8. utspelas under kort tid men som en del av ett tema
9. samt har negativa inslag
10. och har elitpersoner som källor.” (Hvitfelt, 1985:215-216)

Det är alltså inte bara nyhetens händelse och var den utspelar sig som spelar roll när det kommer till nyhetsvärdering. Avgörande faktorer är även bland annat om ämnet berör och får konsekvenser för många, vilken karaktär nyheten har, på vilket geografiskt avstånd nyheten utspelar sig och om händelsen är avvikande eller ej (Statens medieråd, 2015).

Ytterligare en viktig faktor för hur en nyhet värderas är vilket typ av medium som ska förmedla nyheten. Arbetar du på en kvällstidning är sannolikheten hög att du publicerar nyheten om den är av en sensationell karaktär. Arbetar du däremot på en erkänt “seriös” nyhetsredaktion är sannolikheten hög att nyheten publiceras om den är viktig, berör en stor allmänhet samt om den enkelt går att beskriva. Nyhetsvärdering kan även bedömas annorlunda beroende på om mediet som står inför publiceringsbeslutet är kommersiellt eller ej. Public service-kanaler publicerar nyheter i allmänhetens tjänst och utifrån vad publiken bör få för typ av nyhetsurval. Kommersiella medier publicerar i sin tur nyheter som bygger på vad publiken vill ha, det vill säga vad som säljer bäst på en kommersiell nyhetsmarknad (Statens medieråd, 2015). Hvitfelts forskning visar även att händelser som redan publicerats som en nyhet, eller som anknyter till något som har ett högt nyhetsvärde, enklare än helt nya händelser publiceras som en nyhet (Axner, 2015:23).

Teorin om nyhetsvärdering hjälper oss att förstå vad och vilka delar av artiklar som innehåller ungdomar som vi ska titta på. Det ger oss kategorier utifrån vilka vi kan sortera nyheterna. Teorin hjälper oss sedan att förstå och tolka resultaten. Ett resultat som utifrån representationsteorin verkar vara en skev spegling av verkligheten blir rimligt enligt nyhetsvärderingen.

3.4 Medieetik

Gripsrud och McQuails resonemang om att en grupp bör finnas representerad i medierna för att dessa ska uppnå mångfald kompliceras av de pressetiska reglerna. Här står följande: “Framhäv inte berörda personers etniska ursprung, kön, nationalitet, yrke, politisk tillhörighet, religiös åskådning eller sexuell läggning om det saknar betydelse i sammanhanget och är missaktande” (Journalistförbundet, 2017). Denna regel kan komma att påverka vårt resultat vad gäller mångfalden inom ungdomsgruppen.

3.5 Kommersialisering

Det material vi undersöker är publicerat i tidningar som verkar på en kommersiell marknad. Detta bör påverka tidningarnas val av innehåll, enligt teori om kommersialisering, presenterad av Jesper Strömbäck. Medieforskaren hänvisar i sitt resonemang till journalisten och forskaren John H McManus. McManus skriver att:

“Rational news departements should compete with each other to offer the least expensive mix of content that protects the interests of sponsors and investors while garnering the largest audience advertisers will pay to reach” (McManus i Jönsson & Strömbäck, 2004:22).

Att annonsörernas intressen sätts före läsarnas innebär enligt Strömbäck bland annat att man satsar på nyheter som är sensationella och att de förmedlas på ett lättamt sätt. Strömbäck nämner även Michael E. Porters konkurrensstrategier, som Ingela Wadbring sedan applicerat på nyhetsmediers verksamhet. Dessa är kostnadsöverlägsenhet (att ha den billigaste verksamheten), differentiering (att vara unik) och fokus på en specifik målgrupp. (Wadbring i Jönsson & Strömbäck, 2004:22) Vid analys av våra resultat bör vi ha dessa faktorer i åtanke, eftersom ekonomiska faktorer liksom etiska förhållningsregler påverkar vilka artiklar som publiceras. På en mediemarknad där många tidningar har bristande ekonomiska resurser kan journalistiken påverkas i en riktning som bland annat skulle kunna innebära att mindre komplexa ämnen skildras och att färre intervjupersoner tillfrågas.

4. Specificering av forskningsfrågan

Syftet med denna forskning är att ta reda på hur ofta och på vilket sätt ungdomar i åldersspannet 13-17 år är representerade i Sveriges fem största tidningar. För att kunna operationalisera forskningsfrågan har vi ställt upp tre huvudsakliga frågeställningar:

- 1. Hur ofta förekommer ungdomar i nyhetsartiklar?**
- 2. I vilka nyhetssammanhang förekommer de?**
- 3. Hur ser bilden av ungdomar ut i nyhetspress?**

Frågeställning 1 konstruerades och tolkades med hjälp av McQuails mångfaldsteori om att vissa grupper bör förekomma för att vara representerade. Den har operationaliserats med variablerna 5, 7, 8, 9, 11, 19 och 27 (se kodschema i bilaga 3).

Frågeställning 2 och 3 konstruerades och tolkades med hjälp av Gripsruds teori om att representation inte enbart påverkas av hur ofta en grupp förekommer, utan även hur den framställs. De konstruerades och tolkades även utifrån teori om nyhetsvärdering.

Frågeställning 2 operationaliserades med variablerna 6, 10, 11, 23-26 och frågeställning 3 med 12-18, 20-23 och 28-42.

5. Metod och material

5.1 Metod

5.1.1 Tidigare forskningsmetoder

För att konstruera ett teoretiskt ramverk och en lämplig forskningsmetod har vi inspirerats av flera studier som undersökt olika typer av representation i media. Dessa presenteras nedan.

Mariana Sorianos magisteruppsats “SVT och mångfalden i rutan” (2009) undersöker vilken etnicitet personer som förekommer i fem utvalda program i SVT har. Studien behandlar ämnet representation, om än ur ett annat perspektiv och annat medium än det vår studie fokuserar på. Sorianos studie skiljer sig från vår då den undersöker hur etnicitet representeras istället för hur ungdomar representeras, och studerar public service-tv, som i kontrast till de tidningar vår studie undersöker inte är kommersiellt finansierad.

Sorianos studie är dock intressant för oss eftersom den fokuserar på representation och använder sig av McQuails mångfaldsteori. Både etnicitet och ålder är kategorier som kan sägas bidra till mångfalden och därmed kan även vår studie grundas på denna teori.

Vår studies uppsatsmetod är inspirerad av den som använts i kandidatuppsatsen “Great minds think alike”, skriven av Agnes Aronsson och Sofia Kristoffersson (2017). Studien undersöker utrikessidorna i 36 tidningar inom fyra olika koncerner. Dels för att se hur nyheterna ser ut och dels för att se om det finns någon likriktning inom koncernerna. Studiens forskning genomfördes med hjälp av en kvantitativ innehållsanalys baserad på nyhetsvärdering. Teori om nyhetsvärdering är central även för vår studie. Vi har därför haft stor hjälp av att undersöka hur Kristoffersson och Aronsson utformat variabler utifrån teorin.

Räkna med kvinnor 2015 (Edström & Jacobsson) är en nationell rapport, som görs i flera länder. Den undersöker kvinnors medverkan i nyheter i press, tv, radio, på webben och twitter. Studien har undersökt kvinnors representation på ett liknande sätt som denna uppsats ämnar att titta på ungdomar, om än i större utsträckning. Vi har därför tagit hjälp av “Räkna med kvinnor” för att inspireras av de nyhetskategorier som de valt att titta på.

Rapporten “Representationer, stereotyper och nyhetsvärdering” (Centrum för forskning om religion och samhälle, 2015) undersöker hur representationen av muslimer ser ut i svensk nyhetsrapportering. Innehållet i rapporten är uppdelat i två delar varav den ena är en kvantitativ innehållsanalys av tidningsartiklar och radio-och tv-nyheter från en sju veckor lång period i oktober–november 2014. Den andra delen består utav kvalitativa intervjuer med redaktörer på några utav de undersökta nyhetsmedierna.

Rapporten inspirerar vår studie men skiljer sig samtidigt från den då den berör mediebildens av muslimer samt saknar ett ungdomsperspektiv. Den utgår även ifrån en större

variationsbredd av medier än de denna studie fokuserar på och diskuterar islamofobi, negativa stereotyper och spänningar i samhället.

Den berör däremot ämnet representation ur ett liknande perspektiv som vår studie och är därför en relevant rapport att studera för att förstå begreppet representation samt dess innebörd. Vår studie har därför inspirerats av rapportens representationsteori av Jostein Gripsrud och teori om nyhetsvärdering av Håkan Hvitfelt. Utifrån dessa teorier har vår studies frågeställningar utformats och resultatet av studiens kvalitativa innehållsanalys analyserats.

5.1.2 Studiens forskningsmetod

Vi valde att göra en kvantitativ innehållsanalys som syftar till att undersöka hur ofta och i vilka sammanhang ungdomar är representerade i svensk press. En kvantitativ innehållsanalys lämpar sig för att undersöka hur ofta något förekommer i ett material och hur stort utrymme det får (Esaiasson m.fl. 2012:197). Metoden lämpar sig dessutom när man vill kunna göra kvalificerade generaliseringar av ett stort kommunikationsinnehåll och tydliggöra återkommande strukturer inom detta. (Esaiasson m.fl, 2012:197) Metoden är därför passande till studiens syfte att undersöka hur ofta ungdomar förekommer i tidningsartiklar inom svensk press.

Studiens centrala begrepp, mångfald och representation, är mångdimensionella begrepp som innehåller en rad olika infallsvinklar och perspektiv (Soriano, 2009:36). På grund av detta ville vi i studiens inledande fas använda en kombination av kvalitativa och kvantitativa analyser för att besvara studiens frågeställning om hur bilden av ungdomar ser ut. En kombinerad studie hade kunnat resultera i en mer djupgående analys av tidningsartiklarna. Vi bedömde dock att den kvantitativa analysen krävde att vi granskade ett mycket stort material, och att vi därför inte hade möjlighet att genomföra den kvalitativa analysen. Vår förhoppning är att vår kvantitativa undersökning kan komma att ligga till grund för framtida kvalitativ forskning om hur ungdomar framställs i tidningsartiklar.

För att en kvantitativ metod ska resultera i ett generaliserbart resultat krävs ett genomarbetat kodschema med variabler som används som standardiserade frågor mot texten som analyseras. (Esaiasson, 2012:200) Vi har därför arbetat fram ett kodschema bestående av en bred variation av variabler. Variablernas värden utformades genom en gemensam bedömning av vad som varit relevant att undersöka i de utvalda nyhetsartiklarna, med stöd av tidigare forskning och vårt teoretiska ramverk.

Vi började med kodschemats formvariabler, till exempel storlek, tidning, datum och sida. Vi gick därefter över till de innehållsmässiga variablerna rörande till exempel ämne, om artikeln rör en ungdomsfråga, om en ungdom förekommer och om ungdomen uttalar sig. Kodschemats variabler svarar därmed på frågor rörande frekvens (hur ofta nyheter om ungdomar förekommer) och utrymme (hur stor plats nyheter om ungdomar får). I en kvantitativ innehållsanalys är det dessa kriterier som avgör hur centralt och viktigt något är.

En fråga som förekommer ofta bedöms vara viktig, och ett argument som förekommer ofta bedöms vara centralt. (Esaiasson, 2012:197)

För att kunna svara på frågeställningarna "I vilka sammanhang förekommer ungdomarna" och "Hur ser bilden av ungdomar ut i Sveriges fem största tidningar?" valde vi en deduktiv ansats. Detta innebär att variablerna utformats med stöd av tidigare forskning om representation, samt teori om nyhetsvärdering och mångfald. Metoden passar studiens syfte då den genomförs genom hypoteser byggda på teori och tidigare forskning som testas mot studiens resultat. Deduktiva ansatser fungerar bra för kvantitativa studier, som eftersträvar en hög jämförbarhet med tidigare forskning. (Axner, 2015:29) En nackdel med forskningsmetoden är att det finns en risk att man som forskare låser sig vid vissa bestämda hypoteser och därför inte studerar andra intressanta mönster som kan dyka upp i materialet. I regel är dock deduktiv ansats passande om man eftersträvar en hög jämförbarhet och vill kunna dra generaliserbara slutsatser. (Axner, 2015:30) I vårt fall är det totala materialet stort, men antalet artiklar där ungdomar förekommer litet. Det är därför inte möjligt att jämföra studiens resultat med tidigare forskning på ett generaliserbart sätt.

5.2 Material

Genom att identifiera en forskningslucka vad gäller barn och ungdomars representation i press valde vi att fokusera vår studie på tidningar. Vår undersökning ämnar undersöka Sveriges fem största tidningar, eftersom de tillsammans får störst genomslag hos Sveriges tidningsläsare. Tidningarna är Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Göteborgs-Posten, Aftonbladet och Expressen. Dessa är enligt Tidningsutgivarna (2015) störst i Sverige efter upplaga och hör till kategorierna nationell dagspress, regional dagspress och nationell kvällspress.

I dessa tidningar var vi intresserade av att titta på samhällsnyheterna: inrikes, utrikes, lokalt. Vi valde bort alla opinionssidor som ledare, debatt, insändare och krönikor. Vi valde även bort kultur och nöje, sportsidor samt ekonomisidor och -bilagor. Anledningen till detta är att vi ämnar studera representationen av ungdomar utifrån ett nyhetsperspektiv. Kultur, nöje, sport kan ha en annan nyhetsvärdering än ordinarie nyhetssidor vilket skulle komplicera en generalisering av resultatet. Eftersom ungdomar inte har lika stor ekonomisk frihet som vuxna juridiskt sett uteslöt vi tidningarnas ekonomidelar, eftersom vi bedömde att de inte skulle ge en representativ bild av ungdomar och därmed bidra till ett skevt helhetsresultat. En fullständig lista på specifikt inkluderade och exkluderade sidor och bilagor finns i bilaga 2.

Vi fokuserade på text istället för bild i vår analys av hur ungdomarna representeras. Att djupare undersöka bildmaterialet skulle kräva andra analysmetoder som vi bedömde faller utanför vårt forskningsområde (Lundgren, Ney & Thurén, 1994:9). Vi inkluderade ett antal variabler som berör ungdomar på bild men dessa var ytliga. Exempelvis undersökte vi om ungdomarna som nämns i text förekommer på bild.

Eftersom vi inte ville få en förlegad bild av ungdomsrepresentation valde vi att undersöka artiklar som kommit ut så nära i tiden som möjligt. Därför valde vi en tidsram, baserad på närhet i tid och tillgång till ovan nämnda tidningar, som sträckte sig mellan 30 januari 2017

och 2 april 2017. Inspirerat av Aronsson och Kristoffersson i uppsatsen "Great minds think alike" (2017) använde vi därefter en slumpgenerator på nätet för att slumpa fram 14 dagar inom den tidsramen. Se fullständig bilaga över dessa datum i bilaga 1. Enligt deras resonemang är detta urval bättre än att välja en sammanhängande vecka eftersom en stor nyhet som det rapporteras extra mycket om just då kan påverka hela resultatet. Skulle en stor nyhet hända på måndagen som rör ungdomar skulle fler artiklar resten av veckan handla om det, och då kommer oproportionerligt många artiklar handla om ungdomar. Till skillnad från deras uppsats valde vi att undersöka 14 dagar istället för sex dagar, då vi hade färre tidningar att undersöka och bestod av en till person som kunde koda. Vi ville också öka vår generaliserbarhet genom att undersöka så många artiklar som möjligt.

Vi valde även i vissa variabler att koda både den första och andra ungdomen i artikeln, om det fanns fler än en. Detta för att om fler än en ungdom förekom kunde det bidra till nyanser i artikeln som vi även ville se i vårt resultat. Dessa har då kodats som ungdom 1 och ungdom 2. Har bara en ungdom förekommit har den kodats som ungdom 1 och ungdom 2 har blivit okodbar.

Kodningen skedde under ungefär sex dagar. Allt som allt bygger studien på ett stort urval artiklar - 1789 artiklar. Av dessa innehåller 62 stycken en eller fler ungdomar. Studiens urval av ungdomsartiklar är således litet, då ungdomar mycket sällan förekommer i de valda tidningarna under studiens urvalsperiod.

Eftersom studien innehåller så pass få ungdomsartiklar är det omöjligt att kategorisera resultatet på ett kvalificerat och generaliserbart sätt. Att genomföra bivariata analyser mellan kategorier är därför också komplicerat då det hade inneburit att kategorierna hade utgjorts av väldigt få artiklar. Detta hade i sin tur påverkat studiens generaliserbarhet negativt då resultatet inte hade kunnat appliceras på någon annan kontext. I resultatanalysen har vi därför istället valt att i vissa fall gå in närmare och i detalj beskriva och exemplifiera artiklar från urvalet.

6. Validitet

Operationaliseringen av teorin är avgörande för de svar forskningen ger. Det är därför viktigt att resonera kring undersökningens begreppsvaliditet, interna och externa validitet, liksom eventuella mätfel. (Esaïsson, 2012:55)

6.1 Begreppsvaliditet

En vetenskaplig definition av begreppet ”ungdom” finns inte. För att empiriskt kunna studera representationen av ungdomar behövde vår studie därför en definition och avgränsning av begreppet ungdom.

Vi valde att studera personer mellan 13-17 år, eftersom ungdomsåren ofta likställs med tonårsperioden men man enligt svensk lag blir myndig vid 18 år. Enligt svensk journalistisk praxis behövs inte målsmans medgivande vid en publicering om intervjupersonen fyllt 18. Som ungdomar tolkade vi alltså personer i åldern mellan 13 och 17 år, och de som verkar vara det. Till gruppen räknas skolelever i klass 6 i grundskolan till elever som går i andra ring på gymnasiet. Denna åldersavgränsning genomfördes då vi var intresserade av att studera de personer som den generella tidningsläsaren uppfattar som ungdomar. Vi har alltså enligt detta resonemang kodat personer i en artikel som ungdomar om det står att de är 13-17 år, om det i artikeln anges vilken klass de går i eller om de på grund av artikelns omständigheter kan uppfattas vara en ungdom.

Om åldern inte stod utskrivet fick vi bedöma åldern utifrån information som framgått i text och bild. Vid tveksamheter gjorde vi en gemensam bedömning. ”Ensamkommande barn” bedömdes bland annat som ungdomar då en läsare antagligen uppfattar minderåriga som ensamma kan ta sig på mer eller mindre egen hand över landsgränser som ungdomar, snarare än små barn. ”Unga” personer eller ”ungdomar” tolkades som ungdomar om inte texten på något sätt antydde att personerna var över 18 år. Personer som avlidit under tonåren kodades också som ungdomar. Däremot bedömdes berättelser om vuxna personer som beskriver sin ungdomstid inte handla om ungdomar. Personer som endast refereras till som någons barn tolkades som just barn. Detta gällde även de som benämndes som ”flicka” och ”pojke”, om ingen ålder eller skolklass nämndes som antydde att personen tillhör ungdomsgruppen.

Hur vi tolkade alla begrepp finns beskrivet under varje variabel i vårt kodschema, bilaga 3. Nedan följer några begrepp som väckte diskussion hos oss. För att andra ska ha möjlighet att tolka variablerna som vi gjort, och därmed stärka studiens reliabilitet, har vi förklarat hur vi tänkt kring de mer komplexa variablerna.

Svaren på variabel 21, ”Har ungdomen/ungdomarna annan hudfärg än vit?” baserades på bilder som publicerades i anslutning till artikeln. Genom bilderna avgjorde vi om ungdomen hade ett utseende som avviker från vithetsnormen med ljus hy. I de fall där bilder saknades kodades variabeln som okodbar. Denna kodningsregel ledde till att utländska ungdomar som på bild visade sig följa vithetsnormen kodades som vita. I vårt material var detta bland annat ryska och brittiska ungdomar.

Variabel 18, "Har ungdomen/ungdomarna annan etnicitet eller nationalitet än svensk/utöver svensk?" kodades utifrån vad som står i texten. Om en annan etnicitet eller nationalitet än svensk nämndes i artikeln kodades variabeln som "Ja". Denna kodning skedde även i de fall då artikeln förekom på utrikes arena och om ungdomen inte beskrevs vara svensk. Ofta utspelade artikeln sig på en inrikes arena utan att det framgick om ungdomen var från ett annat land. I dessa fall antog vi att ungdomen var av svensk etnicitet/nationalitet och kodade därför variabeln som "Nej". Här är sannolikheten stor att vi missade eller felkodade någon ungdom som faktiskt hade en annan etnicitet eller nationalitet, då det inte gick att läsa sig till i texten.

Vad gäller variabel 34-35, "Vilken roll har ungdom 1 och 2 i artikeln?" tolkade vi artikeln utifrån författaren Inti Chavez Perez indelning av typiska roller (2017). Under en föreläsning om genus som Chavez Perez höll i mars 2017 presenterades rollindelningen som han använder sig av i textanalyser samt i sitt eget berättande. Chavez Perez framhöll kategorierna som användbara, men var noga med att betona att de inte är framtagna på vetenskapligt vis. Efter föreläsningen bedömde vi dock att kategorierna var relevanta för vår tolkning av hur bilden av ungdomar ser ut i studiens tidningsartiklar.

Enligt Chavez Perez resonemang har ett offer en passiv negativ roll och en förövare en aktiv negativ roll. Dessa två roller var enkla att tolka när vi tittade på brottsartiklar där det naturligt finns brottsoffer och förövare. Det gick även att tolka dessa roller när inget brott hade skett, som när någon blivit offer för en olycka. De andra två rollerna är hjälte, en aktiv positiv roll, och expert, en passiv positiv roll. Om en ungdom i en av studiens artiklar skulle visat sig ha löst ett problem skulle de enligt resonemanget kunnat koda som hjältar. På samma sätt skulle de kunna koda som experter om de har bedömts vara särskilt kunniga om ett visst område. Så var dock sällan fallet. Rollerna som hjältar och experter fick i regel vuxna.

Vidare visade sig även variabeln 38-39, "Hur förhåller sig ungdom 1 och 2 till artikels vinkel?", vara en problematisk variabel. Här ville vi, enligt teorin om medielogik, ta reda på om ungdomar får kontrastera det artikeln handlar om eller om de förstärker den. Om de ofta skulle få kontrastera den och vara i opposition skulle det kunna visa på att de får större självständighet i nyheter. Efter ett tag insåg vi dock att variabeln var dåligt formulerad då det är utifrån en artikels olika perspektiv sp, en vinkel bestäms. Om en artikel exempelvis skulle handla om att man river ett bibliotek och någon protesterar mot detta blir ofta artikels vinkel "biblioteksrivningen orsakar delade åsikter". Skulle en ung person opponera eller kontrastera en presenterad åsikt (vilket skedde mycket sällan i vårt material) hade detta i vårt urval förstärkt artikels vinkel. Därför visade sig variabeln vara olyckligt formulerad, och gav resultatet att ungdomarna alltid förstärker vinkeln. För att kunna använda denna variabel i framtida forskning bör den alltså omformuleras så att den istället fokuserar på om ungdomen får framföra en åsikt som är i opposition.

Även variabeln 41-42, "Uttrycker målsman eller annan vuxen samma sak som ungdom 1 och 2 uttrycker? har operationaliserats på ett problematiskt vis. Här är det svårt att dra några slutsatser om hur ofta det ungdomar uttalar sig om förstärks av en vuxen, eftersom ungdomarna endast uttalar sig i 14 av artiklarna. Huruvida ungdomars uttalanden får stå för sig själva är alltså svårt att resonera kring. Istället är studiens tydligaste och viktigaste resultat i denna fråga att ungdomar sällan uttalade sig överhuvudtaget.

Sammanfattningsvis är studiens begreppsvaliditet relativt god. Vissa problem har dock framkommit vad gäller operationaliseringen, vilket försämrar begreppsvaliditeten och därmed även påverkar studiens resultatvaliditet. De felaktigt genomförda operationaliseringarna är dock få till antalet. Dessa variabler har heller inte inkluderats i studiens resultatredovisning då en sådan inkludering hade påverkat studiens reliabilitet negativt.

Genom att arbeta fram tydliga kodningsregler, rotera kodningen och gemensamt diskutera studiens komplicerade analysenheter har studiens begreppsvaliditet höjts, genom att detta arbetssätt syftar till att undvika systematiska mätfel.

6.2 Intern validitet och extern validitet

Vidare anser vi att studiens interna validitet håller en hög nivå. Vi har utifrån studiens kodbara analysenheter fått ett resultat vi analyserat gemensamt, med stöd av vårt teoretiska ramverk och tidigare forskning. Vår metod och våra slutsatser är tydligt redovisade.

Studiens slutsatser kan anses vara trovärdiga och välgrundade då vi valt att utesluta de variabler som blivit resultatet av en felaktig operationalisering. Vidare har studiens interna validitet stärkts genom att vi varit noga med att poängtera att studiens urval är mycket litet och att vi därför inte heller kunnat dra några specifika slutsatser gällande vissa analysenheter.

Vad gäller studiens externa validitet är denna bristande. Det totala antalet artiklar är stort, men antalet artiklar där ungdomar förekommer är begränsat. Studiens slutsatser kan därför inte tas ur sin kontext eller generaliseras till något annat sammanhang. Det begränsade antalet ungdomsartiklar är en naturlig följd av att tidningarna i vår studie visat sig ha en mycket låg andel artiklar där ungdomar förekommer. Det var därför inom ramen för vår studie omöjligt att undersöka ett större material artiklar där ungdomar förekommer.

6.3 Mätfel

Det är möjligt att studien innehåller mätfel. Dessa försökte vi dock undvika genom att göra en noggrann kodning utan slump och slarvfel. För att förhindra fel i kodningen av studiens analysenheter försökte vi hålla ett fokus från början till slutet av kodningsprocessen. Vi var dessutom noga med att diskutera frågor som uppstod under kodningen och bestämde särskilda kodningsregler för att undvika personliga tolkningar av artiklar inom gruppen. För att minska risken för mätfel roterade vi även kodningen så att alla inom gruppen kodade olika tidningar olika datum. Detta för att minimera textblindhet och förutfattade meningar om vissa tidningars innehåll på grund av att samma person alltid läst samma tidningar.

Att vi är en grupp om tre kan, trots att vi har försökt undvika det, ha påverkat kodningen och orsakat mätfel eftersom ett högt antal personer inom en forskningsgrupp ökar risken för såväl slumpmässiga som systematiska mätfel.

Som tidigare nämnts försökte vi undvika systematiska fel genom bestämda kodningsregler, rotation av kodningen och gemensam diskussion kring studiens komplicerade analysenheter. Vi försökte undvika risken för slumpmässiga slarvfel genom att noga gå igenom kodningen och korrigera den i samband med resultatanalysen. För att undvika mätfel i kodningen arbetade vi även med att bygga upp en tydlig struktur av kodschemat. För att kodningen

skulle gå så smidigt som möjligt såg vi till exempel till att alla variabelalternativ som gav svaret "Nej" kodades som nummer 1.

6.4 Resultatvaliditet

Vidare är studiens resultatvaliditet relativt god. Liksom nämnt ovan i kapitlet om begreppsvaliditet tappade dock vissa operationaliseringar sin mening och mätte därför inte det de från början avsåg att mäta. Vi beslutade därför att dessa variabler skulle plockas bort ur resultatredovisningen och slutsatserna då en inkludering av dessa hade påverkat studiens reliabilitet.

För att studien skulle hålla en hög resultatvaliditet kontrollerades alla variabler i kodschemat noga mot frågeställningarna för att garantera att de svarade på det studien ämnade att undersöka. Kodschemat kontrollerades dessutom ständigt och byggdes ut. Även frågeställningarna arbetades om, då de i studiens inledande fas inte var anpassade till studiens metodval.

Värt att nämna är att vi även valde att inkludera ett resultat som vi inte ämnade att undersöka. Dessa resultat gäller omfattningen av rapporteringen av brott och våld. Vi valde att redogöra även för dessa resultat, även om det inte svarar på våra frågeställningar, eftersom det visar på en utveckling vid jämförelse med tidigare forskning inom fältet.

6.5 Generaliserbarhet

Studiens totala urval är stort då det består av 1789 artiklar från fem olika tidningar. Däremot är antalet ungdomsartiklar lågt; 62 artiklar. Därför har resultatet som baseras på det totala urvalet större generaliserbarhet än det resultat som baseras på ungdomsartiklarna. Förekomsten av ungdomar i vårt resultat har alltså större generaliserbarhet än hur ofta ungdomar får uttala sig.-Detta eftersom förekomsten är baserat på det totala urvalet medan antalet uttalanden beräknats utifrån de 62 ungdomsartiklarna. Även resultatet om hur mycket olika tidningar rapporterar om olika ämnen har stor generaliserbarhet då detta baserats på det totala urvalet.

Resultatet som baseras på de 62 artiklarna med ungdomar har som sagt lägre generaliserbarhet. Här är urvalet inte tillräckligt stort för att vi ska kunna dra generaliserbara slutsatser utifrån resultatet. Resultatet av denna studie kan dock visa på vissa trender inom ungdomsrapporteringen, och ligga till grund för fortsatt diskussion och forskning.

Nämnvärt är även att en del artiklar om ensamkommande flyktingbarn och Trumps politik skulle kunna ha påverkat resultatet. Vi försökte dock minimera påverkan av särskilda händelser genom att basera studien på ett slumpmässigt urval av publiceringsdagar.

6.6 Reliabilitet

Huruvida en studie har genomförts med ett lyckat utfall eller inte bedöms utifrån en kombination av dess validitet och reliabilitet. Det bestäms även utifrån hur väl undersökningen undersökt det som den ämnar undersöka och att frånvaron av studiens

systematiska och slumpmässiga fel är stor. (Soriano, 2007:39) Utifrån detta resonemang bedömer vi vår studies reliabilitet som god, då vi tror att sannolikheten är stor att resultatet hade fått samma utfall om någon annan hade genomfört undersökningen utifrån dess urval.

7. Resultat och analys

Vårt totala material är stort, men antalet artiklar där ungdomar förekommer är litet. Utifrån de 62 artiklar där ungdomar förekommer går det att visa på vissa trender.

Typartikeln där ungdomar förekommer är en notis, med negativ vinkel. Den handlar om brott och våld och saknar bild. Händelsen har skett inom Sveriges gränser och har personfokus, inte sakfokus. Huvudpersonen är en privatperson och minst en vuxen förekommer i artikeln.

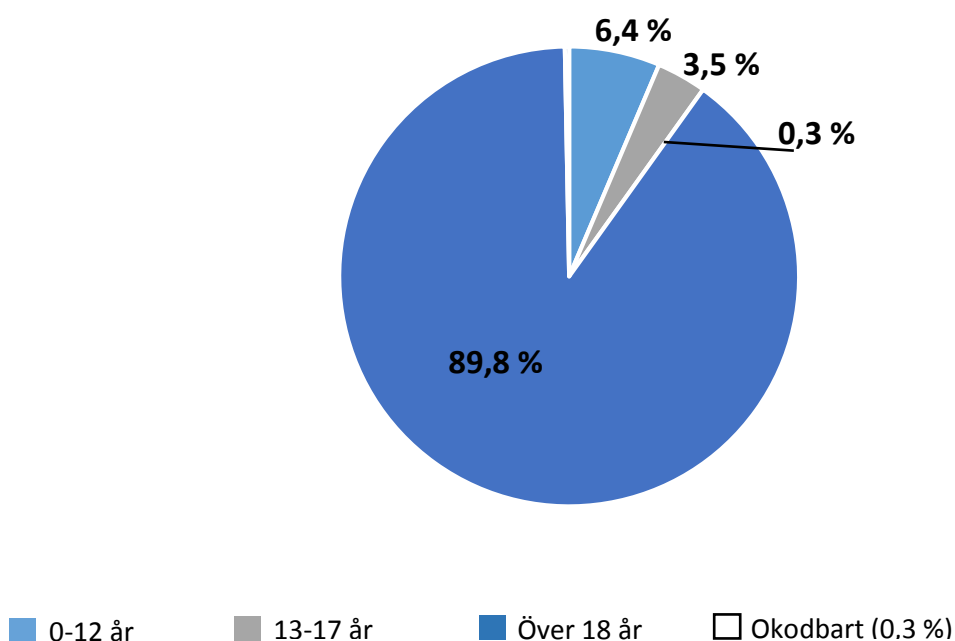
Den typiska ungdomen i de 62 artiklar vi har undersökt närmare är en kille som har begått ett brott eller blivit utsatt för ett. Han har antingen ingen utskriven ålder eller är 16 år gammal och han nämns inte vid namn. Killen uttalar sig inte i artikeln. Nationaliteten kan antas vara svensk. Varken sexualitet, religiös tillhörighet eller funktionalitet betonas och det framgår inte i vilken sinnesstämning ungdomen är i.

Resultatet visar i sin helhet dock på större nyanser. Nedan följer en mer detaljerad presentation av studiens resultat.

7.1 Hur ofta förekommer ungdomar i nyhetsartiklar?

Förekommer sällan

Figur 1: Ålder i nyhetsartiklar, 2017 (procent)

Antal artiklar: 1789

Ungdomar förekommer i 62 av de totalt 1789 artiklar som undersöktes. Det innebär att ungdomar är representerade i ungefär 3,5 procent av studiens material. Ungefär 5,5 procent av Sveriges befolkning är ungdomar i åldern 13-17 (SCB, 2016). En rak jämförelse visar därför att gruppen är något underrepresenterad i studiens nyhetsartiklar.

Grupperna barn och ungdomar utgör tillsammans 21 procent av Sveriges befolkning. I vår undersökning utgör artiklarna om barn och ungdomar 9,9 procent. Detta visar på att båda grupperna är tydligt underrepresenterade i studien.

Vår studie fokuserar dock på gruppen ungdomar. Enligt McQuails teori om mångfald kan massmedier uppnå mångfald i sitt material genom att bland annat reflektera eller spegla olika grupper. Vad gäller ungdomars förekomst lyckas de tidningar vi har undersökt inte reflektera gruppen i förhållande till sin storlek, och i detta hänseende därmed inte uppnå mångfald.

Värt att nämna är att kvällstidningarna har en högre andel ungdomar i sitt material. Flest ungdomar finns i Expressen, där en ungdom förekommer i 5,4 procent av artiklarna. Lägst andel finns i Svenska Dagbladet, med en förekomst i 2,3 procent av artiklarna. En möjlig förklaring till detta kan fås genom att undersöka vilka ämnen tidningarna skriver mest om. I Expressen är andelen brottsartiklar (26 procent) större än andelen brottsartiklar i SvD (20,7 procent). I det ämnet är ungdomar i vårt urval överrepresenterade. Samtidigt har SvD en större andel artiklar om politik (34,6 procent) än vad Expressen har (17,4 procent). I ämnet politik är ungdomar i vårt urval särskilt underrepresenterade. Det skulle kunna ge en förklaring till varför ungdomar förekommer oftare i Expressen än i SvD. En mer detaljerad presentation av hur ungdomar förekommer i olika ämnen går att läsa längre ned.

Det är omöjligt att göra en exakt jämförelse mellan vår studie och resultaten från tidigare forskning, eftersom andra forskare inte fastställt hur ofta ungdomar förekommer i relation till det totala antalet artiklar eller nyhetsinslag som forskning studier analyserat. Däremot går det att konstatera att resultatet går i linje med barn och ungdomars generella underrepresentation som Ylva Mårtens, samt Söderlind och Engwall kunnat visa på vad gäller barn, och von Feilitzen i fråga om ungdomar.

Fler ungdomar i långa artiklar

Det är störst chans att en ungdom förekommer i en artikel som är större än en sida. 6,7 procent av artiklar i denna storlek innehåller ungdomar (10 av 150 artiklar). Detta skulle kunna tolkas som att ungdomar ofta ges utrymme att förekomma i större artikelformat. Det skulle dock även kunna bero på att dessa artikelformat har utrymme för fler intervjupersoner, vilket gör att chansen att en ungdom förekommer är större än i korta format.

I vårt totala artikelurval är notiser den vanligaste textformen. 2,9 procent av dessa porträtterar ungdomar (23 av 792 notiser). Eftersom denna textform dominerar i tidningarna är det största antalet ungdomsartiklar notiser. Dessa utgör 23 av 62 artiklar där ungdomar förekommer.

Flest ungdomsartiklar är alltså notiser, vilket är rimligt eftersom notiser är den vanligaste artikeltypen. Däremot förekommer det ungdomar i en större andel av artiklarna större än en sida än i notiserna.

Ungdomarna är tysta...

Tabell 1: Så ofta uttalar sig ungdomar i nyhetsartiklar, 2017 (antal)

Aldrig	47
Under 50 % av citaten	7
50 % av citaten	3
Över 50 % av citaten	5
Antal	62

Vårt resultat visar att ungdomar är något underrepresenterade, sett till hur ofta de förekommer i studiens nyhetsartiklar. Vad gäller hur ofta de faktiskt kommer till tals är resultatet mer anmärkningsvärt. I endast 15 av de 62 artiklar där ungdomar förekommer har de ett eller flera citat. Detta innebär att ungdomar hörs i 0,8 procent av alla nyhetsartiklar vi undersökt.

För att sätta vårt resultat i relation till hur ofta andra intervjupersoner hörs har vi valt att anta att det finns minst ett citat i alla artiklar som är större än notiser. Av alla artiklar som antas ha uttalanden från minst en person hörs ungdomar i 1,5 procent. Det innebär att ungdomarna är kraftigt underrepresenterade vad gäller vilka som får uttala sig i studiens nyhetsartiklar.

När Söderlind och Engwall undersökte enbart Dagens Nyheter under en vecka år 2000 såg de att barn och unga hördes vid 8 tillfällen. Vi har i vår undersökning av Sveriges fem största tidningar under en två veckor lång urvalsperiod hittat 15 artiklar där ungdomar uttalar sig. Vår forskning tyder alltså på att antalet ungdomar hörs i mindre utsträckning år 2017 än 2000. Det finns dock vissa faktorer som komplicerar jämförelsen. Söderlind och Engwall undersökte enbart Dagens Nyheter, medan vi tittar på fler tidningar. De har dessutom valt att inkludera både barn och ungdomar, medan vi enbart tittat på gruppen ungdomar.

... och osynliga

Vidare pekar studiens resultat på att ungdomar i regel inte förekommer på bild, och därmed är osynliga i tidningarna. I 50 av studiens 62 artiklar som innehåller ungdomar är de inte med på bild. I 10 av 62 artiklar är samtliga ungdomar i artikeln med på bild och i 2 av 62 artiklar är någon eller några ungdomar från texten med på bild. Det går dock att konstatera att studiens artiklar sällan inkluderar en bild på de personer som är med i texten. Det låga antalet bilder på ungdomar skulle alltså kunna förklaras av att studiens artiklar överlag sällan har bilder på människorna som texten handlar om.

Sammanlagt är ungdomar med på bild i 12 artiklar utav studiens 1789 artiklar. I två fall finns det före- och efterbilder på en ungdom som fått någon typ av skada i ansiktet. En ungdom har blivit misshandlad och är blodig i ansiktet, medan den andra har fått en allergisk reaktion och har utslag och skador i ansiktet. I fyra fall har ungdomarna på bilderna blivit mördade och i anslutning till artiklarna finns därför bilder på offren när de levde. I resten av artiklarna är

ungdomarna med på bild för att de uttalar sig i dem. Dessa artiklar handlar om en bred variation av ämnen. En artikel innehåller en bild på en pojke som blivit skjuten i armen i Syrien, även om skadan inte syns just på bilden. En annan artikel innehåller en bild av en nyanländ kille som gömmer sig. Resten av bilderna visar två tjejer som rymt från barnäktenskap i Nigeria, en tjej som fick en njure donerad av sin pappa, två elever som slutade skolka, två ryska killar som står upp mot makthavare i Ryssland och två nyanlända killar som pratar om situationen som asylsökande.

Enligt den aspekt av mångfaldsbegreppet som McQuail beskriver som att skildra och spegla samhällets olikheter och mångfald brister medierna i sin representation av ungdomsgruppen. Ungdomsgruppens storlek är större i verkligheten än vad som reflekteras i Sveriges fem största tidningar under två veckor våren 2017. Samtidigt uttalar de sig i 1,5 procent av studiens artiklar som beräknas ha citat och förekommer på bild i 12 artiklar.

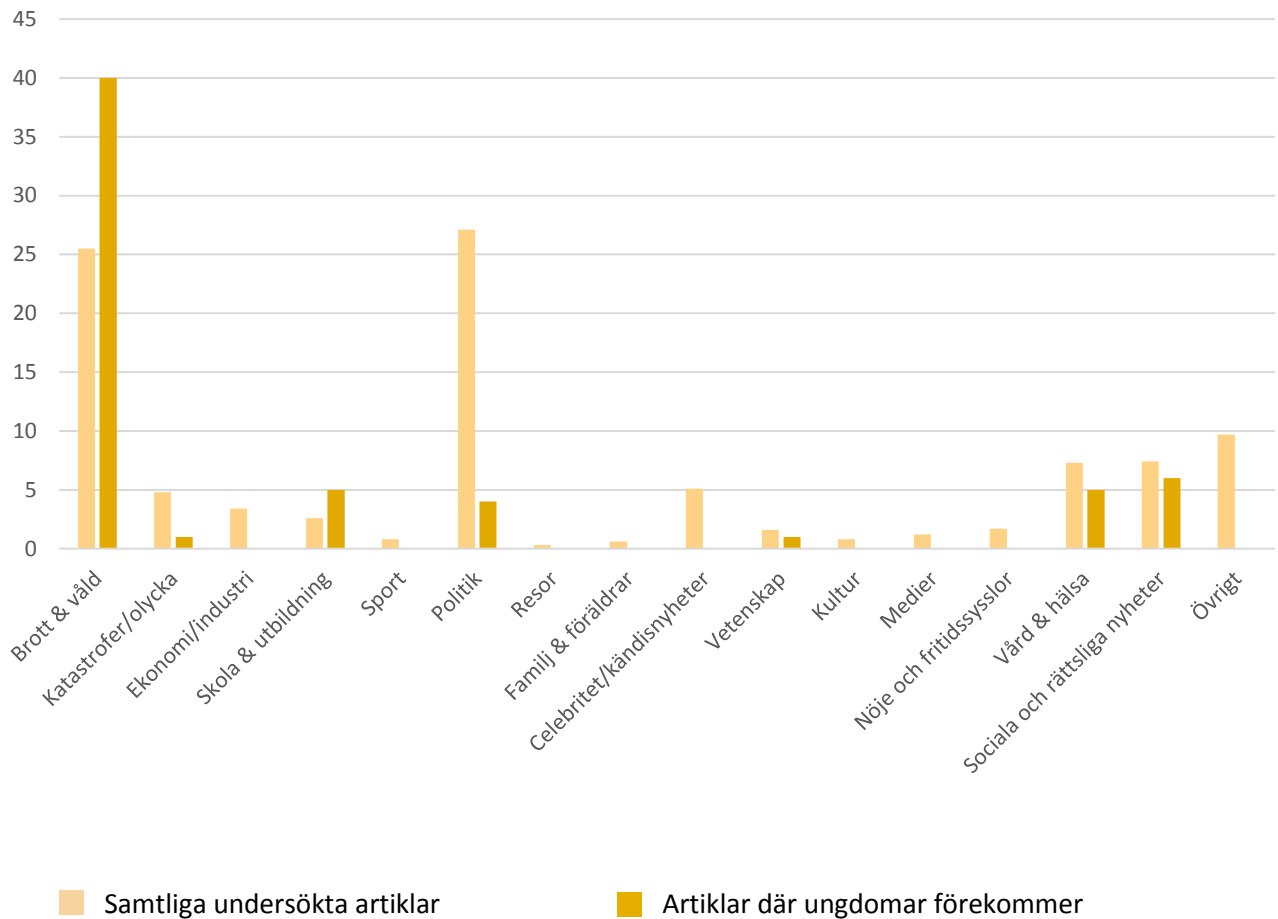
Studiens resultat visar tydligt att representationen av ungdomsgruppen brister vad gäller hur ofta ungdomar förekommer i studiens nyhetsartiklar, och framför allt gällande hur ofta ungdomar får uttala sig.

Sammanfattningsvis stämmer vår studies resultat överens med tidigare forskning som kunnat påvisa att ungdomar är underrepresenterade i svensk media. Där tidigare forskning undersökt barn och ungas representation bidrar vår forskning till forskningsfältet med ett aktuellt resultat om hur ungdomar är representerade i Sveriges fem största tidningar. Vi har även kunnat lägga fram resultat rörande frekvens. Vi har visat hur många artiklar av det totala urvalet som skildrar ungdomar, i kontrast till tidigare forskning som enbart lyft fram vilket antal artiklar eller inslag som skildrat barn och unga under en viss tidsperiod.

7.2 I vilka nyhetssammanhang förekommer ungdomar?

Brott och våld dominerar

Figur 2: Nyhetssammanhang i nyhetsartiklar, 2017 (procent)

Antal artiklar: 1789 (samtliga undersökta artiklar) och 62 (artiklar där ungdomar förekommer)

När det gäller vilka ämnen som artiklar där ungdomar förekommer handlar om sticker två ämnesområden ut. Ungdomar är i vårt urval överrepresenterade i artiklar som handlar om brott och våld. 40 av 62 ungdomsartiklar, 64,5 procent, handlar i vår studie om detta ämne. Brott och våld utgör däremot 25,5 procent av det totala urvalet (457 av 1789 artiklar).

Inom ämnet politik visar studien istället att ungdomar är kraftigt underrepresenterade. 4 av 62 artiklar om ungdomar handlar om politik, vilket är 6,3 procent. Samtidigt behandlar 27,1 procent av det totala urvalet ämnet politik (485 av 1789 artiklar). Det är i sammanhanget värt att nämna att vi har kodat tidningar som publicerades under perioden som Trump var relativt ny på sin presidentpost i USA. Under studiens urvalsperiod förekom många artiklar om honom och hans politiska beslut. Detta kan ha bidragit till att ett ovanligt stort antal artiklar

handlar om USA:s politik, och att de därför sällan har haft vinklar som skulle kunna inkludera ungdomar på ett naturligt sätt.

Resultatet kring vilka ämnen som dominerar studiens ungdomsrapportering går i linje med Söderlind och Engwalls undersökning av minderåriga i DN mellan åren 1950-2000. De kom också fram till att barn och unga ofta förekom i brottsartiklar. Det är dock oklart om ungdomar förekom i dessa artiklar i lika stor utsträckning som i vår studie då Söderlind & Engwall inte redovisat hur många eller hur stor andel av deras artiklar med barn och unga som var brottsartiklar. Söderlind & Engwall pekar dock även, liksom vår studie, på att artiklar om olyckor också utmärker sig som ämnesområde med barn och unga. Under början av Söderlind och Engwalls forskningsperiod utgjorde olycksrapporteringen en fjärdedel av artiklarna med minderåriga, men de minskade i antal ju närmare de kom året 2000. Här skiljer sig våra studier åt då vår undersökning endast innehåller en artikel som handlar om en olycka där minst en ungdom förekommer. I kombination med Söderlind och Engwalls resultat kan detta tyda på att rapporteringen om barn och ungdomar som råkat ut för olyckor minskar.

Samtidigt är vår studies urval av ungdomsartiklar relativt litet. Det är möjligt att det kan ha skett få olyckor där ungdomar varit inblandade under studiens undersökningsperiod och att det därför är svårt att dra slutsatser om att svensk press nästintill slutat rapportera om ungdomar som råkar ut för olyckor. Jämförelsevis är 9 artiklar i vårt material olycksrapporter där barn (0-12 år) förekommer. Detta verkar dock gå i linje med tidigare forskning om att olycksrapportering rörande barn inte är lika förekommande idag som det har varit tidigare.

Nyhetsvärderingen avgörande

Det är lika vanligt att artiklar med ungdomar i vårt urval utspelar sig på en inrikes som lokal arena. 25 artiklar av studiens 62 ungdomsartiklar är inrikesnyheter och 25 av 62 artiklar är lokala nyheter. 12 av 62 artiklar är utrikesnyheter. I vår studie är det alltså vanligare att ungdomar förekommer i en nyhet som hänt inom Sveriges gränser än utanför.

Det går också att se att det är allra vanligast att artiklarna som innehåller ungdomar har en negativ karaktär. 54 av studiens 62 ungdomsartiklar är negativa medan 5 är positiva och 3 är neutrala. Detta hänger ofta ihop med att artiklarna, som redovisat ovan, handlar om brott och våld eller olyckor.

Att artiklarna i huvudsak handlar om händelser inom Sveriges gränser och är negativa går i linje med Hvitfeldts teori om nyhetsvärdering. Den säger att händelser har större chans att värderas högt som nyheter när de har negativa inslag eller negativa konsekvenser. Hvitfelt poängterar att ju mer kulturell och geografisk närhet en händelse har desto större chans har den att bli en nyhet. Denna nyhetsvärdering verkar ha påverkat artiklar med ungdomar i vårt urval. Kanske har tidningarna rapporterat om händelserna eftersom de uppfyller dessa nyhetskriterier snarare än att de innehåller ungdomar.

I en aspekt går dock vårt resultat inte i linje med teorierna om nyhetsvärdering: ungdomarna förekommer väldigt sällan i artiklar där en elitperson är huvudperson. I 58 av 62 artiklar är en privatperson huvudroll, medan huvudpersonen i 3 av 62 artiklar är en elitperson. Enligt Hvitfelt har en händelse större chans att bli en nyhet om den handlar om elitpersoner med mycket makt. Trots detta visar vår studies resultat att majoriteten av studiens artiklar med ungdomar handlar om privatpersoner.

Detta kan visa på att artiklar med ungdomarna har värderats tillräckligt högt enligt andra, ovan nämnda nyhetskriterier för att bli nyheter. Vi har också sett i vårt urval att ungdomen själv ofta är huvudperson, men då som privatperson och aldrig som elitperson. De förekommer generellt på en mer privat arena långt från makthavare och celebriteter. Resultatet visar på att ungdomar sällan bedöms vara relevanta i sammanhang där exempelvis högt uppsatta politiker eller celebriteter är huvudpersoner. En av de få artiklar där huvudpersonen var en elitperson och en ungdom förekom handlade om när Sveriges handelsminister reste till Iran och bar slöja. Det resulterade i en längre artikel om olika röster i Iran om slöja och klädkoder. En av dessa röster var en 14-årig flicka som blivit hårdhänt behandlad av polis för att hon hade trasiga jeans.

7.3 Hur ser bilden ut av ungdomar ut i nyhetspress?

Anonyma och ensamma

Tabell 2: Så benämns ungdom 1, 2017 (antal)

Inget namn	46
Förnamn	7
För- och efternamn	8
Fingerat namn	1
Antal	62

Tabell 3: Så benämns ungdom 2, 2017 (antal)

Inget namn	22
Förnamn	4
För- och efternamn	5
Fingerat namn	0
Antal	31

Ungdomarna som förekommer i studiens material är oftast anonyma. I 46 av 62 artiklar som innehåller en ungdom benämns inte ungdomen med något namn över huvud taget. I 7 av 62 artiklar har ungdomarna ett förnamn, och i 8 av 62 artiklar har de både för- och efternamn. I en artikel får en ungdom ett fingerat namn.

Några exempel på när ungdomen får ett förnamn men inget efternamn är Albin som blivit mördad, Moa som fått ett mens-kit av sin pappa och Diana som våldtogs i Ryssland och nu hånas av ryska medier. I samtliga artiklar får dock vuxna personer som en polischef, en pappa och en vuxen våldtäktsman både för- och efternamn. Det informella sättet att benämna ungdomarna, med endast förnamn, kan tolkas som ett omyndigförklarande. Sveriges statsminister skulle inte kallas Stefan, men en privatperson skulle kunna benämnas Lena. I

relation till vuxna som fått sina efternamn utskrivna verkar ungdomarna som bara får förnamn mindre viktiga.

När ungdomarna får för- och efternamn handlar det till exempel om Mohammed Hassan som blivit skjuten i armen i Syrien, Maimuna Abdullahi som flydde från ett barnäktenskap i Nigeria, Liberty German och Abigail Williams som blev mördade, Emily O'Reilly som blev misshandlad och Pelin Balta och Hussein Masri som slutade skola.

I det enda fallet med ett fingerat namn gäller det en granskning av "Josefin" som beskrivs som Sveriges farligaste flicka och lever bakom pansarglas med åtta vårdare. Hennes fingerade namn sätts inom citationstecken för att visa att hon inte heter det på riktigt.

Att ungdomarna sällan nämns vid namn kan hänga ihop med att studiens resultat om att de ofta figurerar i artiklar som rör brott. Om ungdomarna presenteras som brottsoffer eller förövare i en artikel får de antagligen inga namn av pressetiska skäl. Det är då vanligt att de benämns mer anonymiserat efter sin ålder, till exempel som "16-åringen". Resultatet kan dessutom kopplas samman med det faktum att ungdomar mycket sällan uttalar sig överhuvudtaget i studiens material.

Om fler än en ungdom förekommer i artikeln följer resultatet samma mönster. I 22 av 31 artiklar med en andra ungdom har de inget namn, medan de får förnamn i 4 artiklar och för- och efternamn i 5.

Hälften av artiklarna vi har undersökt skildrar enbart en ungdom. I vårt urval förekommer enbart en ungdom i 31 av 59 kodbara artiklar, medan det i 18 av 59 artiklar förekommer ungdomar i grupper om två eller tre. Vidare är det mindre vanligt att ungdomarna figurerar i större grupper om 4-5, vilket sker i 3 av 59 artiklar. Det är också mindre vanligt att ungdomarna förekommer i grupper som är över 10 ungdomar, vilket sker i 7 av 59 artiklar. Detta resultat skiljer sig ifrån Ylva Mårtens åsikt om att journalister ofta har en benägenhet att skildra ungdomar i stora grupper snarare än att skildra dem som egna självständiga individer.

Här utmärker sig dock de ensamkommande ungdomarna som förekommer i studiens nyhetsartiklar. Dessa ungdomar skildras i artiklarna där de förekommer alltid i grupper om minst två. I många av artiklarna förekommer de dessutom i större grupper än så. Detta resultat kan förklaras av att de ensamkommande ungdomarna ofta intervjuas i miljöer där även andra ungdomar i samma livssituation befinner sig. Det kan handla om HVB-hem eller, i vissa fall, gatumiljö, där ungdomar rör sig i grupp. Att alla studiens artiklar som handlar om ensamkommande ungdomar beskriver ungdomarna i grupper om två eller större kan dock enligt Ylva Mårtens resonemang resultera i att tidningarnas läsare ges en skev bild av den asylsökande ungdomen. Att beskriva asylsökande ungdomar i stora grupper ger enligt detta resonemang läsaren en bild av den asylsökande ungdomen som en osjälvständig gruppmedlem snarare än självständig och viktig individ.

Oftast 16 år gamla

I ungefär hälften av studiens ungdomsartiklar skrivs ungdomens ålder ut. I 31 artiklar av 62 framgår ungdomens ålder, medan 25 av 62 artiklar saknar uppgifter om detta.

En anledning till att åldern i många fall skrivs ut kan härledas till Hvitfelts teori om nyhetsvärdering. Sensationella och överraskande händelser anses ha ett högt nyhetsvärde enligt Hvitfelts teori om nyhetsvärdering. När personer som juridiskt sett fortfarande är barn

utfört eller råkat ut för något, ofta anmärkningsvärt eller hemskt, kan detta ses som sensationellt och leda till att redaktioner väljer att publicera ungdomars ålder. Det kan också ses som överraskande att unga utför eller drabbas av något som anses tillhöra vuxenlivet. Att läsa om en ung person som gjort eller råkat ut för något fruktansvärt tidigt i livet drabbar många läsare känslomässigt då de lider av tanken att personen inte hade hunnit uppleva mycket av livet innan händelsen inträffade. Vetskapen om detta kan alltså antas påverka redaktionella beslut om att publicera en ung persons ålder då de är medvetna om att det kan locka till läsning.

Tabell 4: Så gammal är ungdom 1, 2017 (antal)

13/Går i sjuan	1
14/Går i åttan	6
15/Går i nian	9
16/Går i första ring	14
17/Går i andra ring	7
Antal	37

Tabell 5: Så gammal är ungdom 2, 2017 (antal)

13/Går i sjuan	2
14/Går i åttan	2
15/Går i nian	1
16/Går i första ring	5
17/Går i andra ring	4
Antal	14

I de artiklar där en eller flera ungdomars ålder anges är de flesta 16 år gamla. I 14 av 37 artiklar där åldern skrivs ut är ungdom 1 16 år gammal eller går i ettan på gymnasiet. I flest artiklar, 5 av 14, är ungdom 2 också 16 år gammal.

Att just åldern 16 utmärker sig i studiens resultat skulle kunna förklaras genom resonemanget att en 16-årig ungdom befinner sig i en omvälvande fas i livet där mycket kan hända. Resultatet skulle kunna ha påverkats av att skolplikten inte längre gäller och att man varit både byxmyndig och straffmyndig i ett år vid 16 års ålder. Som 16-åring har man dessutom i många fall börjat fundera kring sin framtid, börjat gymnasiet, bytt sin sociala umgängeskrets och lärt känna nya människor. I denna ålder har många börjat röra sig längre ifrån sitt hem, upptäckt nya miljöer och föräldrar kan ha börjat tumma på de regler som gällt medan man vuxit upp och betraktats som ett barn i behov av skydd. Allt detta kan påverka att ungdomar vid 16 hamnar i situationer eller utför handlingar som har större nyhetsvärde än vad en 13-åring gör.

Det är dock viktigt att ha i åtanke att detta resultat endast handlar om 14 av 34 artiklar (då åldern på ungdom 1 skrivs ut) samt 5 av 14 artiklar (då åldern på ungdom 2 skrivs ut.)

Brist på mångfald inom ungdomsgruppen

Någon ungdoms sexualitet skrivs aldrig ut i studiens material. Huruvida ungdomen har en fysisk eller psykisk funktionsvariation eller om de är religiösa skrivs också väldigt sällan ut. Det enda fall där en ungdom uppges ha en funktionsvariation i studiens material är en artikel om en engelsk tjej vid namn Emily som har Aspergers syndrom. Att diagnosen nämns i artikeln förklaras sannolikt med att den spelar en viss roll för artikelns huvudfokus. Emily har blivit misshandlad och rånad, vilket hennes mamma menar har skett på grund av Emilys diagnos.

Inom studiens material finns två artiklar där ungdomarna i fråga verkar tillhöra en religion eller ha en trosuppfattning. Gemensamt för båda dessa artiklar är att ungdomarna i båda fallen påstås ha kopplingar till Islamiska Staten.

Vad gäller ungdomarnas nationalitet dominerar studiens material av ungdomar med till synes svensk nationalitet. I 42 av 62 artiklar har vi tolkat det som att ungdomen i fråga inte har någon annan etnicitet eller nationalitet än svensk. Dessa artiklar utspelar sig på en svensk arena och innehåller inga indikationer på att ungdomen kommer någon annanstans ifrån än Sverige. Det är möjligt att några av dessa ungdomar egentligen har annan etnicitet/nationalitet än svensk/utöver svensk men detta är som läsare omöjligt att tolka utifrån artikeln.

I 20 av studiens 62 ungdomsartiklar går det att utläsa att ungdomen har annan etnicitet/nationalitet än svensk eller utöver svensk. Dessa ungdomar är i studiens material ofta ensamkommande barn och ungdomar som kommit till Sverige för att söka asyl. I dessa fall har nyheterna en tydlig vinkel som tydligt fokuserar på att ungdomarnas etnicitet/nationalitet och det faktum att de är nyanlända till Sverige. I andra artiklar handlar det om ungdomar på en utrikes arena, exempelvis England, Syrien och Nigeria.

Vid publicering av bilder av ungdomar med normativt svenskt utseende och ungdomar med icke-normativt svenskt utseende är det svårt att säga om något av dem förekommer mer eller mindre på bild. Här pekar studiens resultat på att bilder av ungdomar med normativt svenskt utseende och ungdomar med icke-normativt svenskt utseende förekommer ungefär lika ofta. Det är dock viktigt att ha i åtanke att studiens urval är mycket litet då ungdomar förekommer på bild endast tolv gånger.

Tittar vi på könsrepresentationen visar studien att tonårspojkar förekommer oftare än flickor. Av studiens 50 artiklar där ungdomarnas kön gick att urskilja är ungdomen i 31 artiklar en pojke och i 14 artiklar en flicka. I 5 artiklar är pojkar och flickor med tillsammans. Det är dock noterbart att vi inte har kunnat tolka ungdomarnas kön i studiens alla 62 ungdomsartiklar. I 50 artiklar gick ungdomens kön att utläsa utifrån namn, "han" eller "hon", "pojken" eller "flickan", och i resterande 12 artiklar var det omöjligt att tolka.

Studiens resultat går i linje med Cecilia von Feilitzens forskning, som kunnat konstatera att det är killarna som dominerar i tv-utbudet. Det går även i linje med Söderlind och Engwalls studier, som visat att tonårskillar dominerar i rapporteringen om brott och våld, vilket merparten av våra artiklar handlar om.

I kontrast till våra resultat står dock Matilda Ekströms. Hon kunde i sin studie konstatera att det främst var flickor som uttalade sig i SVT:s Rapport. Denna resultatskillnad kan ha påverkats av att Ekström undersökte barn och ungdomar som uttalade sig medan vår studie istället undersöker ungdomar som förekommer i nyhetsartiklar - oavsett om de uttalar sig eller inte. Vid en jämförelse mellan vår studie och Ekströms verkar det som att artiklar där ungdomar över huvud taget förekommer oftare handlar om pojkar, medan flickor oftare väljs ut som intervjupersoner. Resultatet är dock inte generaliserbart då vår studie bygger på ett mycket begränsat material av ungdomsartiklar. Att jämföra olika typer av kommersiell press med statligt finansierad tv är dessutom problematiskt, då dessa har olika format och finansieringsmodeller att förhålla sig till och därmed resonerar olika gällande intervjupersoner.

Sammanfattningsvis är bristen på mångfald inom ungdomsgruppen stor. Inom studiens begränsade material är pojkarna överrepresenterade, ungdomars sexualitet utelämnas och religionstillhörighet nämns mycket sällan. I de få fall som ungdomarnas religionstillhörighet nämns påstås ungdomarna ha kopplingar till Islamiska staten medan varken mer utbredd islam eller andra stora religioner nämns. Vidare nämns få fysiska eller psykiska funktionsvariationer och majoriteten av ungdomarna som förekommer i artiklarna verkar vara av svensk nationalitet.

Det finns däremot en konflikt mellan idén om mångfald inom ungdomsgruppen och pressetikerna. De etiska riktlinjerna för journalister komplicerar mångfalden angående sexualitet, religion och funktionsvariation. Dessa säger nämligen att de inte ska skrivas ut om det saknar betydelse i sammanhanget och är missaktande. Så idén om mångfald och pressetik motverkar varandra där den ena kräver att vissa detaljer tydligt framkommer och varieras, medan den andra kräver att de inte framkommer alls om det är irrelevant för nyheten. I vårt resultat verkar de etiska riktlinjerna följas noga vad gäller sexualitet, religion och funktionsvariation. Etnicitet skrivs ut i större utsträckning, men i vårt material har vi främst sett att det gjorts när det handlat om asylfrågor eller artiklar på utrikes arena. Uppgifter om etnicitet kan i dessa fall bedömas vara relevant för sammanhanget.

Ungdomen i fokus

Det är vanligast att ungdomen tillåts vara huvudperson i artiklar där ungdomar förekommer. I 31 av 61 artiklar är ungdomen huvudperson. I 21 av 61 artiklar har ungdom 1 en biroll och i 8 av 61 en bakgrundsroll. Ungdom 2 är i 8 av 29 artiklar även de huvudpersoner, i 16 artiklar har de biroller och i 5 artiklar har de bakgrundsroller.

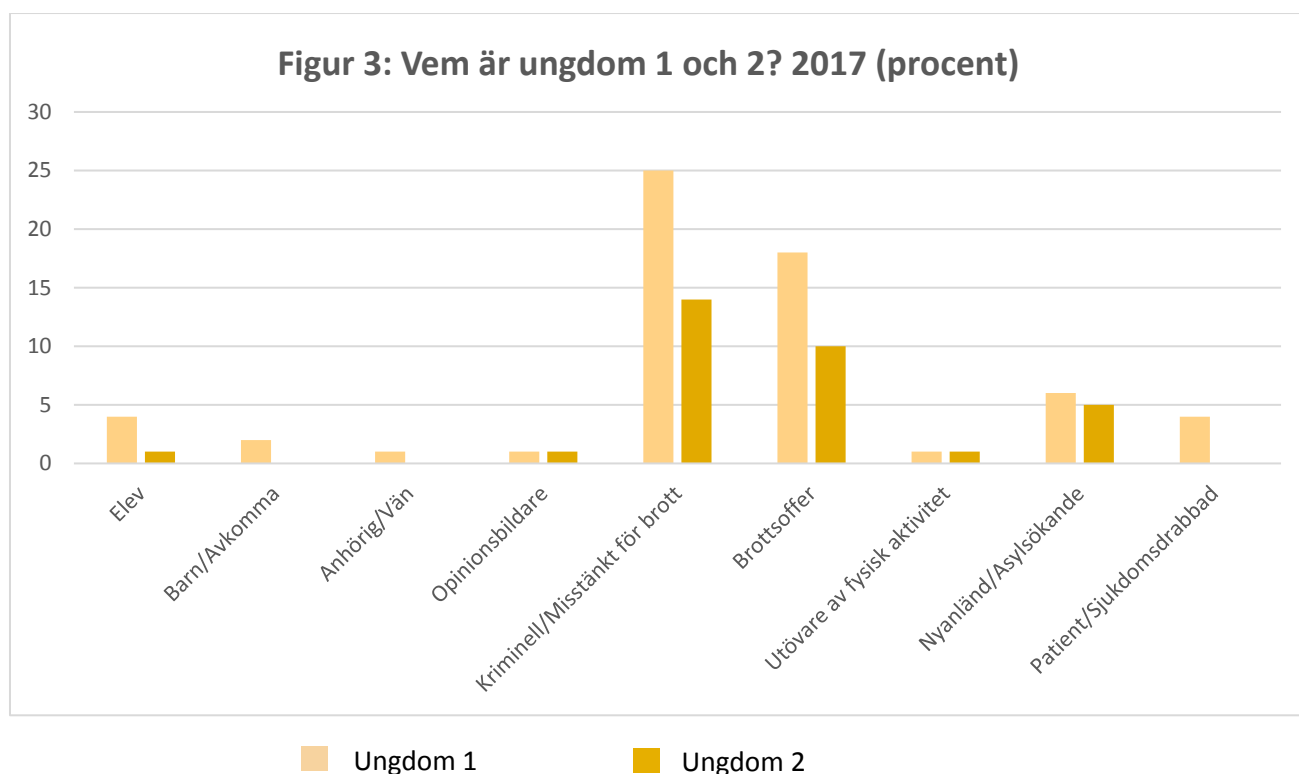
Att ungdomar ofta är huvudpersoner i sina artiklar kan skapa en bild av dem som centrala personer som tillåts och förtjänar att ta plats i press. Som huvudpersoner bär ungdomarna berättelsen, de är viktiga för händelseförloppet. Detta står i kontrast till Cecilia von Feilitzens forskningsresultat. Hon kunde konstatera att barn och unga ofta användes som "illustrationer" i nyhetsartiklar.

En möjlig tolkning är att ungdomar ofta är huvudpersoner eftersom de förekommer i nyheter som berör ungdomsfrågor. En analys av resultatet visar dock att detta inte stämmer. 47 av 62 artiklar där ungdomar förekommer skildrar inte en specifik ungdomsfråga. Resultatet tyder på

att tidningarna under vår undersökningsperiod skildrat ungdomar som valts ut inte specifikt för att de är ungdomar, utan för att de av en annan anledning har bedömts vara intressanta. Frågan om huruvida ungdomarna får uttala sig i egenskap av ungdomar, eller utifrån en annan grupptillhörighet får ett liknande svar. Inga av de ungdomar som uttalar sig i artiklarna bedöms göra det för att tillföra ett ungdomsperspektiv. Istället betonas deras tillhörighet till grupper som asylsökande ungdomar, elever eller brottsoffer.

Enligt Gripsruds representationsteori kan det å ena sidan anses positivt att ungdomarna beskrivs genom andra identiteter än just ungdomar då det kan visa på en mångfald inom ungdomsgruppen. Beskrivningar av olika attribut och grupptillhörigheter inom ungdomsgruppen kan bedömas bidra till en nyanserad beskrivning av ungdomarna. Undersöker vi närmare vilka grupptillhörigheter ungdomarna får, ser vi dock att bilden av gruppen är allt annat än nyanserad. Detta resultat kommer vi att beskriva närmare i avsnittet om vilka ämnen artiklarna skildrar.

Brottslingar och brottsoffer

Antal artiklar: 62 (ungdom 1) och 32 (ungdom 2)

Resultatet visar att många av ungdomarna i studiens material är brottslingar eller misstänkta för brott. I 25 av 62 ungdomsartiklar har ungdom 1 begått ett brott eller är misstänkt för att ha begått ett, och faller därmed in i denna kategori. I 18 av 62 artiklar är ungdom 1 istället offer och utsatta för brott. Detta resultat ligger i linje med nyhetsvärderingens logik, där brott och våld prioriteras högt. Som tidigare nämnt handlar majoriteten av artiklarna (64,5 procent) där ungdomarna förekommer om detta ämne.

Att ungdomar i majoriteten av artiklarna antingen är kriminella eller brottsoffer är intressant enligt Gripsruds resonemang om representation då majoriteten av alla ungdomar i samhället sannolikt inte kan identifiera sig med ungdomen som beskrivs en brottsling eller ett offer. Den som läser om ungdomar i pressen får inte en varierad bild av åldersgruppen, utan ser en dominerande bild av ungdomar som antingen verkar utgöra ett samhällsproblem eller vara ömtåliga individer som bör skyddas.

I 6 av 62 artiklar är ungdom 1 nyanländ. Artiklarna uppfyller flera kriterier för en hög nyhetsvärdering: de är oftast negativa, de handlar i vissa fall om politik och de är en del av ett tema. Artiklarna skildrar i 2 fall självmord. En artikel handlar om svår oro för utvisning och en annan om en olämplig relation mellan en person som bott på ett hem och en som arbetat där. Den enda artikeln av positiv karaktär har vinkeln att chanserna ökar för afghaner att få stanna i Sverige.

De ensamkommande ungdomarna kan inte anses vara representativa för alla Sveriges ungdomar. Under 2011-2013 samt 2016 sökte mellan 2000 och 4000 unga mellan 7 och 17 år asyl i Sverige. År 2014 sökte 6855 unga asyl och 2015 fler än något annat år - 35 057. (SCB, 2017) Gruppen är en liten del av ungdomarna, men att de förekommer ofta i medierna går att som tidigare nämnts att förstå utifrån teorin om nyhetsvärdering.

I 4 av 62 artiklar är ungdom 1 med i egenskap av skolelev och i 4 av 62 artiklar är de patienter eller sjukdomsdrabbade. I 2 artiklar är ungdomarna barn till någon. Vad gäller de artiklar där en andra ungdom förekommer är trenden densamma. Ungdom 2 är i 14 av 30 artiklar kriminella och i 10 av 30 artiklar brottsoffer. I 5 av 30 är de nyanlända eller asylsökande. Det är alltså lika vanligt att ungdom 1 är nyanländ som att ungdom 2 är det, eftersom de i vårt urval alltid skildras i grupp.

Vad gäller bestämda roller som offer, hjälte, expert och förövare bland ungdomarna i studiens artiklar stämmer dessa överens med det tidigare nämnda resultatet - roller kopplade till brott är vanligast förekommande. I 30 av 62 artiklar har ungdom 1 rollen som offer. Samma trend går även att utläsa när det gäller de artiklar som innehåller mer än en ungdom. I 16 av 32 artiklar har ungdom 2 rollen som offer. I 25 av 62 artiklar har ungdom 1 rollen som förövare. I 13 av 32 artiklar har ungdom 2 samma roll.

I väldigt få fall har ungdomarna rollen som hjältar. Ungdomarna har inte rollen som experter i någon av artiklarna. Detta skulle kunna tyda på att ungdomarna sällan ges roller med den typen av makt som "hjälten" och "experten" kräver. Kanske anses sällan det unga gör vara hjältedåd, eller deras kunskaper tillräckliga för att de ska bedömas vara experter. Ylva Mårtens menar dock i "Vad säger barnen?" att barnen är experter på sina egna frågor (Mårtens, 2015:131). Skolelever kan bedömas vara experter på skolfrågor, de som är tonåringar idag bör veta mest om hur det är att vara ung just nu. Här är resultatet att ungdomar mycket sällan hörs i artiklar om ungdomsfrågor värt att nämna. Liksom på politiska och ekonomiska arenor dominerar vuxna i medierna. De syns och hörs, och i artiklarna vi undersökt är det de som får roller som hjältar och experter.

Att ungdomar ofta förekommer i rollen som kriminell eller brottsoffer går i linje med Håkan Hvitfeldts teori om nyhetsvärdering. Enligt Hvitfeldt är brott, olyckor och sensationell innehåll som placerar nyheter högt upp på nyhetsredaktionens agenda. En ungdom som drabbats av, eller utför ett brott anses vara sensationell läsning, vilket är ännu en faktor som påverkar nyhetsvärderingen. Vidare följer resultatet även Söderlind och Engwalls tidigare forskning som pekar på att ungdomar som förekommer i Dagens Nyheter ofta framställs och beskrivs genom rollerna offer och förövare. En skillnad mellan Söderlind och Engwalls studie och vår är dock att Söderlind och Engwall undersökt ett större åldersspann och även inkluderat barn i sin forskning. Nämnvärt är här dessutom att bortfallet för dessa variabler är litet. Det är därför rimligt att anta att resultatet pekar på en trend som även gäller inom övrig dagspress som faller utanför vår studie.

Svårt att veta hur ungdomarna känner sig

Studiens resultat visar att en del i en majoritet av ungdomsartiklarna är svårt att läsa sig till vilken sinnesstämning ungdomarna som förekommer har. I 15 av 62 artiklar är det möjligt att tolka ungdomarnas sinnesstämning. I majoriteten av dessa fall uttrycker ungdomar negativa känslor. I 5 artiklar uttrycker ungdomen att denne är ledsen, förtvivlad eller orolig. Dessa fall utgörs av en ungdom som rånat en äldre person på pengar, ungdomar som krigat i Syrien, en tjej som blivit misshandlad, en ensamkommande kille som kämpar med ett drogmissbruk och en ensamkommande kille som fruktar ett utvisningsbeslut. I 4 artiklar är ungdomen arg, upprörd eller irriterad. Det handlar om en tonåring som är anhörig till en person som misshandlats, en som fått en allergisk reaktion efter en ögonbrynsfärgning och i 2 olika artiklar kommenterar elever att de upplever det som orättvist och chockerande att ett nationellt prov spridits via Snapchat. I 3 av artiklarna har ungdomen däremot tolkats som glad, lycklig eller tillfreds. I dessa fall handlar det om en tonåring vars pappa gett henne ett "mens-kit", en tjej som fått en njurdonation och elever som fått ökad närvaro i skolan. I en artikel där en elev berättar om fusk i skolan är denne neutral. I 2 artiklar har ungdomen blandade känslor. Det handlar om en ung tjej som flytt från barnäktenskap och nu ser ljusst på framtiden, och ungdomar som protesterar mot Putins styre i Ryssland.

Resultaten är intressanta att jämföra med den bild av ungdomar i TV som medieforskaren Cecilia von Feilitzen beskrivit. Medan Von Feilitzen i början av 2000-talet visade på en romantiserad bild av ungdomen, där unga är glada, friska och starka, visar vår forskning att ungdomar i dagens press även fått utrymme för att vara arga, ledsna och kritiska. Von Feilitzens forskning pekade även på att ungdomars relation till samhällsstrukturer sällan betonades. Vår studie visar det motsatta. I de ovanstående fall vi har lyft fram ges ungdomarna i studien utrymme att prata om allvarliga samhällsfrågor som våld, sjukdomar, barnäktenskap och missbruk. Dessa artiklar utgör dock en mycket liten del av de ungdomsartiklar vi hittat. De är dessutom en mycket liten del av det totala urvalet av studiens tidningsartiklar och resultatet går därför inte att generalisera. Nämnvärt är även att von Feilitzen forskning inte är helt jämförbar med vår då hon studerat det totala tv-utbudet, och inte enbart tv-nyheter. Kanske skulle de lättsamma ungdomsbeskrivningar von Feilitzen sett i tv-utbudet kunna återfinnas i lokaltidningar i större utsträckning än i de större tidningar vi undersökt. Detta är en fråga som faller utanför vår studie och som kan utredas vidare i framtida forskning.

Hög vuxennärvaro

Som tidigare nämnts hörs ungdomar i 1,4 procent av studiens alla artiklar som antas ha uttalanden från minst en person. Detta innebär att ungdomarna är kraftigt underrepresenterade när det gäller vilka som får uttala sig i studiens nyhetsartiklar. Studiens resultat visar även att ungdomar sällan förekommer i en artikel utan att minst en vuxen är med. I 56 av 62 artiklar där ungdomar förekommer finns minst en vuxen person med.

Dessa resultat kan samtidigt sannolikt bero på att vuxna utgör en majoritet av befolkningen och att de därmed tillåts ta stor plats i pressen. Ytterligare en förklaring kan finnas i att vuxna, som tidigare nämnts, har störst makt på politiska, juridiska och ekonomiska arenor. Ungdomar saknar rösträtt och är omyndiga, vilket kan vara en anledning till att ungdomarna i studiens material i majoriteten av fallen får förhålla sig till vuxna och deras åsikter. Enligt McQuails resonemang om att alla grupper i samhället bör höras i medierna är det dock anmärkningsvärt att gruppen ungdomar sällan förekommer på egen hand, utan i regel porträtteras i relation till gruppen vuxna. Detta kan anses ge en bild av ungdomarna som beroende av vuxna, snarare än självständiga individer.

Ett resultat som sticker ut gäller ungdomarna som förekommer på utrikes arena. Medan ungdomarna på inrikes och lokal arena får uttala sig i ett fåtal artiklar (4 av 25, i respektive fallen) hörs ungdomarna oftare i utrikesrapporteringen. I 6 av 12 artiklar där ungdomar förekommer på utrikes arena får de också uttala sig. 4 av artiklarna skildrar ryska ungdomar som protesterar mot Putin, nigerianska tjejer som flytt från barnäktenskap, soldater i Syrienkriget och debatten om slöja i Iran. Ämnena är sociala och politiska frågor och ungdomarna tar ställning och är direkt involverade i händelseförloppet som beskrivs. De 2 andra artiklarna, som rör en misshandel och en allergisk reaktion på en ögonbrynsfärg, är mindre komplexa och med färre intervjupersoner, men även här står ungdomarna i centrum. Ingen av ungdomarna har rollen som förövare, utan bedöms vara offer för svåra omständigheter. I 5 av 6 artiklar förekommer ungdomarna på bild.

Artiklarnas närmaste motsvarigheter på inrikes och lokal arena är 5 artiklar som skildrar två fall av ensamkommande ungdomar, en anhörig till ett mordoffer, ungdomar som begått en stöld och elever som slutat skolan. Ungdomarna är även här i regel centrala för händelseförloppet. Ingen av ungdomarna på inrikes arena kan dock anses driva opinion på liknande sätt som ungdomarna på utrikes arena gör. Ungdomarna förekommer dessutom enbart på bild i 2 av 5 artiklar.

I de övriga 4 artiklarna på inrikes och lokal arena där ungdomar uttalar sig pratar ingen av ungdomarna om sociala eller politiska frågor.

Sammanfattningsvis kan det sägas att ungdomarna på utrikes arena i större utsträckning syns på bild och tar ställning i politiska frågor i vårt material. Här är det intressant att återknyta till Söderlind och Engwalls forskning. De kunde se att ungas egna initiativ porträtterades som problematiska när vuxna tyckte att de unga genomförde dem på "fel sätt." I vårt material ser vi på inrikes och lokal arena inga beskrivningar av ungas egna initiativ överhuvudtaget. Detta kan tolkas som en vidareutveckling av den tendens att nedvärdera ungas idéer, som Söderlind och Engwall identifierat. Enligt Gripsruds resonemang om ungas begränsade makt och

särskilda behov av att porträtteras på ett nyanserat sätt är resultatet ett exempel på bristande representation. Unga tillåts inte uttala sig om politiska frågor eller egna initiativ, vilket i förlängningen kan påverka bilden av ungdomsgruppen i samhället.

Återkommande beskrivningar av ungdomar

Enligt Gripsruds representationsteori fungerar de ungdomar som förekommer i studiens nyhetsartiklar som representanter för sin grupp. De ungdomar som porträtteras i studiens material blir alltså företrädare för ungdomsgruppen. I de artiklar vi studerat skapar personerna som porträtteras sammantaget en onyanserad bild av vilka ungdomarna är.

En vanligt förekommande bild av en ungdom är en anonym brottsling eller brottsoffer, som inte får höras i artikeln. Denna ungdom är oftast en kille, och beskrivs ofta enbart med sin ålder. Denna beskrivning kan, utifrån Gripsruds teori, resultera i att tidningarnas läsare får en uppfattning av att alla unga tonårskillar är inblandade i brott och våld.

I vårt material ser vi även flera gånger en bild av en ensamkommande ungdom målas upp. Denna ungdom rör sig i stora grupper, är ofta anonym, och beskrivs som ett utsatt offer. En sådan beskrivning skulle enligt Gripsruds resonemang kunna ge tidningarnas läsare en uppfattning om att alla ensamkommande ungdomar är osjälvständiga individer i behov av skydd.

Vi ser även en något annorlunda bild av ungdomar som sticker ut ifrån studiens övriga ungdomsmaterial. Här handlar det om en ungdom som förekommer i utrikesrapporteringen. Ungdomen är namngiven, förekommer på bild och uttalar sig om sociala och politiska frågor. Med stöd av Gripsruds teori skulle denna bild, och frånvaron av en motsvarande på inrikes arena, kunna skapa en bild av att svenska ungdomar ligger hemma på soffan och är oengagerade.

Det finns även bilder av ungdomar som elever, men dessa är mycket få. Det kan anses vara anmärkningsvärt, med tanke på att skolan är en mycket stor del av de flesta ungdomars liv.

McQuail skriver att massmedia bör reflektera samhällets olikheter för att uppnå mångfald. Gripsrud menar att en bristande representation uppstår när en grupp beskrivs på ett missvisande sätt. Studiens resultat gällande bilden av ungdomar visar att den mediekonsument som tar del av nyhetsinnehållet i Sveriges fem största tidningar får en onyanserad och missvisande bild av hur ungdomar är. De allra flesta ungdomar i samhället är varken brottslingar, brottsoffer, opinionsbildare eller ensamkommande. Enligt Gripsruds resonemang är det särskilt viktigt att medierna ger en nyanserad bild och förhindrar diskriminering av gruppen ungdomar. Ålder är en diskrimineringsgrund, och unga har mindre politisk, ekonomisk och juridisk makt än vuxna. Detta gör dem till en svagare samhällsgrupp, i större behov av att skyddas från negativ porträttering i media. Att ungdomarna förekommer i liten utsträckning, och i regel framställs som förövare eller brottsoffer kan därför ses som en kränkning av ungdomsgruppen. En sådan framställning i Sveriges fem största tidningar kan få negativa följder för hur ungdomar bemöts även på andra arenor i samhället, som i politiken eller skolan.

Ytterligare ett perspektiv som Gripsrud lyfter fram i sin forskning är vad som sker när en grupp känner sig missnöjda med sin representation. Han beskriver hur politiska debatter ofta

uppstått när minoritetsgrupper ansett att de som tillåtits representera dem i populärkulturen eller i media inte varit goda representanter. Gruppens medlemmar har då inte kunnat identifiera sig med den som tillåtits vara dess representant, och menat att en felaktig bild av gruppen därmed förmedlats i offentliga sammanhang. På liknande sätt skulle man kunna anta att ungdomar i Sverige inte skulle anse att de ovan nämnda ungdomarna är representativa för dem. Alla ungdomar med alla sina nyanser och variationer kan självklart inte bli helt representerade. Men de kan bli representerade i grundläggande aspekter som att de har för- och efternamn, ett utseende (på bild) och får uttala sig. Eftersom dessa aspekter inte återspeglas hos ungdomarna i vårt resultat är det rimligt att anta att de flesta svenska ungdomar inte skulle kunna känna igen sig i bilden av ungdomar som framkommit i vårt material.

Tidningarnas konstruktion av ungdomarna kan dock i regel förklaras med hjälp av kriterier för nyhetsvärdering. Negativa händelser, brott och våld, liksom politik, värderas högt på redaktionerna. Dessa kriterier kan vara en möjlig förklaring att bilden av ungdomar i tidningarna som studien undersöker inte ger en representativ bild av vilka ungdomar är.

Resultatet verkar dessutom ha påverkats av kommersialiseringen, i hänseendet att många artiklar handlar om brott och våld och kan anses vara av "sensationell" karaktär. De vanligt förekommande notiserna om brott och våld är korta och har troligen polisrapporter som enda källa. Kommersialisering kan ha påverkat omfattningen av dessa notiser, eftersom en tidning med bristande resurser behöver arbeta kostnadseffektivt.

8. Slutdiskussion

Mycket brott och våld

Resultatet angående andelen brottsrelaterat material i studiens totala urval var oväntat. Ämnet faller utanför studiens frågeställningar men är intressant att belysa då det visar på en rejäl ökning av den svenska pressens brottsrelaterade material. 25,5 procent av studiens totala urval av artiklar berör ämnet brott och våld (457 av 1789 artiklar), medan tidigare forskning visat på en procentandel som ligger omkring 5 procent.

Detta är intressant att jämföra med Britt Börjessons undersökning av det brottsrelaterade materialet i Göteborgs-Posten och Dagens Nyheter. Det utgjorde 3 till 5 procent av tidningarnas redaktionella innehåll. Den uppföljande studien 2010 av Andersson, Sandström och Karlsson visade inte på några större förändringar efter 1988.

Att brottsmaterialet utgör 25,5procent av vår studies totala urval av artiklar är anmärkningsvärt och intressant ur ett större perspektiv, inte minst enligt McQuails resonemang om att alla grupper i samhället bör representeras i media. Vilka kommer att få synas och höras i medierna om nyheterna om brott och våld tar allt större plats? Resultatet väcker frågor om den svenska pressens framtida mångfald inom nyhetsrapporteringen. Som tidigare nämnts leder dagens kommersialisering av mediemarknaden till att tidningsredaktioners ekonomiska resurser minskar. Detta talar för att utvecklingen av en ensidig nyhetsrapportering kan komma att fortsätta i framtiden då korta och snabba format, som till exempel polisnotiser, då prioriteras högre än komplexa nyheter.

Liknande frågor skulle även enligt McQuails representationsteori och Gripsruds mångfaldsteori kunna ge upphov till fler frågor och fortsatt forskning. Om tidningarna i allt större utsträckning kommer fyllas av nyheter om mördare och mordoffer i framtiden, vilka kommer då kunna identifiera sig med dessa personer och ämnen? Hur kommer läsarnas bild av samhället och dess grupper påverkas av en sådan ensidig läsning? Och vilka ämnen och samhällsgrupper kommer prioriteras bort när brottsmaterialet tillåts utgöra en allt större andel av det redaktionella materialet? Hur bilden av barn och unga som aktörer i samhället påverkas av den höga andelen brott och våldsnyheter är en fråga som vi hoppas att framtida forskning kommer att beröra.

Ytterligare en viktig aspekt att resonera kring i framtiden är på vilket sätt den journalistiska praxisen som säger att journalister måste ha målsmans tillåtelse för att intervjua en ungdom under 18 år kommer att utvecklas. Rapporteras det i framtiden fortsatt intensivt om ungdomar i brottsrelaterade eller sensationella sammanhang, men mer sällan i frågor som berör gruppen kan det perspektiv Ylva Mårtens lyfter fram glömmas bort. Vem kommer att se unga som experter på sina egna frågor, om vuxna uttalar sig om ungdomsfrågor och unga enbart förekommer i rapportering om brott och våld? Utvecklingen av praxisen kan bli avgörande för om ungdomar får höras som aktiva samhällsmedborgare, eller mer och mer sällan tillfrågas.

Andra grupper

Studiens resultat konstaterar utifrån sitt begränsade urval ungdomsartiklar att ungdomar är underrepresenterade i Sveriges fem största tidningar. Utifrån McQuails teori om mångfald och Gripsruds resonemang om representation är det även intressant och relevant att undersöka hur andra grupper utöver ungdomar är representerade i media. Som tidigare nämnts har flera forskare undersökt representation avseende exempelvis grupper med olika etniska ursprung eller religiösa minoriteter. Det finns dock många andra samhällsgrupper där forskningen kring representation brister.

Efter att ha undersökt artiklar med ett åldersperspektiv vill vi därför råda framtida forskare att undersöka även andra åldersgrupper. Hur ser det exempelvis ut med pensionärer, som generellt har mindre ekonomisk makt än personer i arbetsför ålder? Lyfts deras frågor och perspektiv fram i medierna? Även mångfald gällande sexualitet, funktion och könstillhörighet utöver de binära kategorierna kan vara intressanta områden att studera mer ingående i framtiden.

Medieetik

Samtidigt som diskussionen kring olika gruppers representation i medierna har blivit allt mer vanlig är mångfald i medierna en kontroversiell fråga. Idag säger de publicistiska riktlinjerna att journalister inte ska nämna attribut som etnicitet och religion när de inte är relevanta. Gripsruds resonemang om att grupper bör representeras på ett nyanserat sätt kan anses stå i kontrast till detta.

En nyhet om att BB ska stängas skulle enligt Gripsruds resonemang kunna personifieras av en kvinna som beskrivs som muslim och bisexuell. Detta för att uppfylla målet att personer som tillhör dessa två grupper ska vara representerade inom olika nyhetsområden. Denna

potentiella utveckling har dock fått stark kritik av debattörer som anser att dessa gruppstillhörigheter inte påverkar vem en person är eller gör.

Nära besläktad med Gripsruds resonemang är debatten om identitetspolitik, som är högaktuell i dagens Sverige. Medan det ena lägret menar att kategorier står i vägen för en utveckling mot ett jämlikt samhälle menar det andra precis tvärtom; att gruppstillhörigheter som exempelvis etniskt ursprung och religion måste lyftas fram för det ska vara möjligt att synliggöra strukturer som leder till ojämlikhet i samhället. Det är därför ett rimligt antagande att den politiska utvecklingen i Sverige kan komma att påverka hur tidningarna väljer att skriva om olika grupper, och vilka attribut som lyfts fram hos intervjupersoner i framtiden.

9. Referenslista

Aronsson, A. & Kristoffersson, S. (2017). *Great minds think alike: En kvantitativ studie av utrikessidornas innehåll i 36 tidningar inom Mittmedia, Gota Media, Bonnier och Stampen*. Institutionen för journalistik, medier och kommunikation. Göteborgs Universitet.

Axner, M. (2015) *Representationer, stereotyper och nyhetsvärdering*. Hämtad 2017-04-23. <http://www.do.se/globalassets/publikationer/rapport-representationer-stereotyper-nyhetsvardering2.pdf>

Cedersjö, Johan. (2014) Sveriges Radio, Publicerat lördag 1 mars.
Tillgänglig via: <http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=2795&artikel=5796656>

Centrum för forskning om religion och samhälle (2015). *Representationer, stereotyper och nyhetsvärdering: Rapport från medieanalys om representationer av muslimer i svenska nyheter*. Uppsala universitet (på uppdrag av DO)

Chavez Perez, I. (2017). *(O)medveten kommunikation*. Konferens på Nationella sekretariatet för genusforskning. 2017-03-21.

Coleman, R. (2011) *Journalist's moral judgment about children: do as I say, not as I do?*. Journalism Practice, vol. 5, issue 3.

Diskrimineringsombudsmannen (2017). *Skyddade diskrimineringsgrunder*. Hämtad 2017-03-23. <http://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>

Edström, M. & Jacobsson, J. (2015). *Räkna med kvinnor 2015: Global Media Monitoring Project 2015, Nationell rapport Sverige*. Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation.

Ekström, M. (2013). *Barn i allmänhetens tjänst: en studie av hur barn medverkar och porträtteras i nyhetsprogrammet Rapport i SVT*. Södertörns högskola: Institutionen för samhällsvetenskap. Hämtad 2017-01-20. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:681117/FULLTEXT01.pdf>

Engwall, K. & Söderlind, I. (2005). *Var kommer barnen in?: barn i politik, vetenskap och dagspress*. Stockholm: Institutet för framtidsstudier.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A. E. & Wängnerud, L. (2017). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Femte upplagan. Stockholm: Wolters Kluwer

Feilitzen, C. von & Carlsson, U. (red.) (1999). *Children and media violence: yearbook. 1999, Children and media : image, education, participation*. Göteborg: The UNESCO

- Feilitzen, C. von (1997). *Barnkonventionen och massmedierna i Barnkommittén (1997). Barnets bästa i främsta rummet: FN:s konvention om barnets rättigheter förverkligas i Sverige. Bil., Barnets Bästa: en antologi.* Stockholm: Fritze. Hämtad 2017-04-19.
<http://www.regeringen.se/49b6ca/contentassets/5e7992b6793841ec9ed763055e88554c/bilaga-till-huvudbetankande-del-1-barnets-basta---en-antologi>
- Gripsrud, J. (2002). *Understanding Media Culture.* London: Hodder & Stoughton.
- Gunnarsson, T. & Yilmaz, S. (2017). *(O)medveten kommunikation.* Konferens på Nationella sekretariatet för genusforskning. 2017-03-21.
- Gustafsson, J. (2012). *Voicing the Slum: Youth, Community Media and Social Change in Nairobi.* Stockholms universitet: Institutionen för mediastudier.
- Hvitfelt, H. (1985). *På första sidan: En studie i nyhetsvärdering.* Stockholm: Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar
- Häger, B. (2014). *Reporter - en grundbok i journalistik.* Lund: Studentlitteratur
- Journalistförbundet (2017). *Publicitetsregler.* Hämtad 2017-05-01.
<https://www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-for-press-radio-och-tv/publicitetsregler>
- Jönsson M. & Strömbäck, J (2009). *Mellan politik och marknad.* Hämtad 2017-05-02.
<https://jesperstromback.files.wordpress.com/2009/12/rapport10politikmarknad.pdf>
- Lundgren, N. & Thurén, T. (1994) *Så läser du nyheter.* Stockholm: Ordfront förlag
- McQuail, D. (1992). *Media performance: mass communication and the public interest.* London: Sage
- Mårtens, Y. (2016). *Vad säger barnen?.* [Ny utg.] Stockholm: Atlas
- Nordicom (2014). *Mediebarometern 2014.* Hämtad 2017-03-13.
http://www.nordicom.gu.se/sites/default/files/publikationer-hela-pdf/mediebarometern_2014.pdf
- Nordicom, Carlsson, U. (red.) (2010). *Barn och unga i den digitala mediekulturen.* Göteborgs universitet: Nordicom
- Nordicom, Carlsson, U. (red.) (2012). *Barn och ungas medieanvändning i nätverkssamhället.* Göteborgs universitet: Nordicom
- Riksförbundet Hjärnkoll (2017). *Diskriminering i media.* Hämtad 2017-03-23.
<http://www.nsph.se/hjarnkoll/verktygslada-media/diskriminering-media/>

SCB (2016). *Statistikdatabasen*. Hämtad 2017-05-08.

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101A/BefolkningNy/table/tableViewLayout1/?rxid=f9ec7339-ce00-4573-af38-5b0d6ad1fa30

SCB, *Statistik, ensamkommande flyktingbarn*, Hämtad 2017-03-30.

http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101P/Ensamkommande/?rxid=89c50ddc-03e7-42ea-96f5-9e06d961be17

Soriano, M. (2009) *SVT och mångfalden i rutan: En kvalitativ innehållsanalys av SVT Västs produktioner ur ett mångfaldsperspektiv*. Göteborgs universitet: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation. Hämtad 2017-05-08. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/19564>

Statens Medieråd (2017), *Kvinnor och män i medier*, Hämtad 2017-05-08.

<https://statensmedierad.se/larommedier/kallkritikvemvadvarfor/kvinnorochmanimedier.425.html>

SVT (2011). *SVT:s policy för mångfald och likabehandling*. Hämtad 2017-03-23.

<http://www.svt.se/omsvt/fakta/article1313218.svt/binary/M%C3%A5ngfaldspolicy>

Statens medieråd (2015). *Vad blir en nyhet?* Hämtad: 2017-04-05.

<https://statensmedierad.se/larommedier/kallkritikvemvadvarfor/vadblirenyhet.423.html>

Tidningsutgivarna (2015). *Fakta om marknad och medier*. Hämtad: 2017-05-15.

http://dagspress.se/images/stories/SvenskDagspress2015_2016_webb.pdf

Ungdomspolitiska kommitén. (1997) *Politik för unga*. Hämtad 2017-04-13.

<http://www.regeringen.se/49b70f/contentassets/0aab57e69c9041a88b4b07d6101db9cb/politik-for-unga>

Vårdguiden (2012). *Tonåringar 13 - 18 år*. Hämtad 2017-03-14.

<https://www.1177.se/Vastra-Gotaland/Tema/Barn-och-foraldrar/Vaxa-och-utvecklas/Barn-och-unga-13-18-ar/Barnets-utveckling-13-18-ar/?ar=True>

10. Bilagor

Bilaga 1

Kodade publiceringsdatum

31/01/2017

01/02/2017

02/02/2017

10/02/2017

19/02/2017

21/02/2017

23/02/2017

27/02/2017

04/03/2017

15/03/2017

22/03/2017

24/03/2017

30/03/2017

01/04/2017

Bilaga 2

Inkluderade sidor/vinjetter/bilagor

Sett på Twitter, Veckans mest lästa, citat (GP)

Veckans bild (Aftonbladet)

Bekantas bekanta (Expressen)

Dokument (Aftonbladet)

“Bildnyhet” en stor bild över ett uppslag med en liten förklarande text (GP)

DN Stockholm

Exkluderade sidor/vinjetter/bilagor

Åsikter/Krönikor/Analyser/Ledare

Alla sportsidor

Alla nöje/kultursidor

Alla ekonomi/näringslivssidor

Alla familj/namnsidor

Näringslivsprofil (GP)

Namn (GP)

Konsument (GP)

Intervjun (Aftonbladet)

Vetenskapskollen (SvD)

Namn och nytt (SvD)

Bilaga 3

Kodschema

Alla analysenheter

V1 Tidning

V2 Datum

V3 Sida

V4 Första ordet/orden i rubriken

V5 Hur stor är artikeln (inklusive bild)?

1 Notis ($\frac{1}{8}$ sida eller mindre)

2 Liten artikel ($\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{4}$ sida)

3 Mellanstor artikel ($\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ sida)

4 Stor artikel ($\frac{1}{2}$ - 1 sida)

5 Mer än en hel sida

V6 Vilket ämne handlar artikeln om?

0 Okodbart

1 Brott och våld

2 Katastrofer/olycka

3 Ekonomi/industri

4 Skola och utbildning

5 Sport

6 Politik och regering

7 Resor

8 Familj och föräldrar

9 Celebritet/kändisnyheter

10 Vetenskap

11 Kultur

12 Medier

13 Nöje och fritidssysslor

14 Vård och hälsa

15 Sociala och rättsliga nyheter

99 Övrigt

V7 Behandlar artikeln en ungdomsfråga/ungdomsfrågor?

0 Okodbart

1 Nej

2 Ja

Ungdomsfrågor kan beröra något som påverkar eller har att göra med ungdomars liv och vardag att göra, exempelvis utbildning på högstadie- och gymnasienivå, puberteten, kulturskola, ungdomspolitik, fritidsgårdar, sommarjobb, feriejobb

V8 Behandlar artikeln en barnfråga/barnfrågor?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja

Frågan berör något som påverkar/har att göra med barns liv och vardag att göra, exempelvis utbildning på grundskolenivå, kulturskola, fritidsgårdar, lovaktivitet, vaccination, amning, barnsjukdomar.

V9 Förekommer det någon som verkar vara mellan 0-17 år?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja, 0-12
- 3 Ja, 13-17
- 4 Blandat
- 5 Ja, något av dem

De måste inte vara angivna med ålder. De som verkar vara i denna ålder, baserat på årskurs, ålder, bild, aktivitet osv. kodas som ja. 20-årsåldern (och uppåt) kodas som nej.

Endast analysenheter med ungdomar

V10 På vilken arena utspelar sig nyheten?

- 0 Okodbart
- 1 Inrikes
- 2 Utrikes
- 3 Lokalt
- 9 Övrigt

V11 Hur många ungdomar är med?

- 0 Okodbart
- 1 1
- 2 2-3
- 3 4-5
- 4 6-10
- 5 10 och uppåt

Antal ungdomar som nämns i text.

V12 Hur benämns ungdom 1?

- 0 Okodbart
- 1 Förnamn
- 2 Förnamn och efternamn
- 3 Inget namn
- 4 Fingerat namn
- 5 Smeknamn
- 9 Övrigt

V13 Hur benämns ungdom 2?

- 0 Okodbart
- 1 Förnamn
- 2 Förnamn och efternamn
- 3 Inget namn
- 4 Fingerat namn
- 5 Smeknamn
- 9 Övrigt

V14 Skrivs ungdomens ålder ut?

- 1 Nej
- 2 Ja
- 3 Ja, men inte allas

V15 Vilken ålder är ungdom 1?

- 0 Okodbart
- 1 13/går i sjuan
- 2 14/går i åttan
- 3 15/går i nian
- 4 16/går i första ring
- 5 17/går i andra ring

V16 Vilken ålder är ungdom 2?

- 0 Okodbart
- 1 13/går i sjuan
- 2 14/går i åttan
- 3 15/går i nian
- 4 16/går i första ring
- 5 17/går i andra ring

För att koda detta måste åldern, vilket år de är födda eller vilken klass de går i vara utskrivet.

V17 Vilken sexualitet har ungdomen/ungdomarna?

- 0 Okodbart
- 1 Hetero
- 2 Homo

- 3 Bi
- 4 Asexuell
- 5 Pan
- 6 Blandat
- 9 Övrigt

Baseras på vad som står i texten. Om inget står blir det okodbart.

V18 Har ungdomen/ungdomarna annan etnicitet eller nationalitet än svensk/utöver svensk?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja, samtliga
- 3 Ja, någon eller några av flera

Baseras på vad som står i texten. Personer involverade i händelser inom Sveriges gränser och inget annat nämns kodas som nej.

V19 Är ungdomen/ungdomarna med på bild?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja, samtliga
- 3 Ja, någon eller några av flera

Ungdomen på bild ska nämnas i texten, antingen i brödtext eller i bildtext. Arkivbild på annan ungdom kodas som nej.

V20 Vilket kön verkar ungdomen/ungdomarna ha?

- 0 Okodbart
- 1 Flicka/Tjej
- 2 Pojke/Kille
- 3 Annat
- 4 Blandat
- 9 Övrigt

Baseras på traditionellt kvinnliga/manliga namn, utseende på bild och pronomen.

V21 Har ungdomen/ungdomarna annan hudfärg än vit?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja, samtliga
- 3 Ja, någon eller några av flera

Baseras på bild och ett svenskt normutseende med vit hy.

V22 Verkar ungdomen/ungdomarna ha någon fysisk eller psykisk funktionsvariation?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja, samtliga
- 3 Ja, någon eller några av flera

Baseras på vad som står i texten och vad som syns i bild, exempelvis ledarhund eller rullstol.

V23 Verkar ungdomen/ungdomarna tillhöra en religion eller annan trosuppfattning?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja, samtliga
- 3 Ja, någon eller några av flera

Baseras på vad som står i texten och vad som syns i bild, exempelvis kors om halsen eller kippa.

V24 Vad har artikeln för karaktär?

- 0 Okodbart
- 1 Positiv
- 2 Negativ
- 3 Neutral

V25 Textens huvudfokus

- 0 Okodbart
- 1 Personfokus
- 2 Sakfokus

Om exempelvis en ny uppfinning kommit till och det fokuseras på uppfinnaren kodas det som personfokus, men om det fokuseras på uppfinningen kodas det som sakfokus.

V26 Textens huvudperson 2

- 0 Okodbart
- 1 Elitperson/er (Känd politiker, makthavare, medieprofil, företagsledare, i övrigt inflytelserik person)
- 2 Privatperson/er ("Vanlig" person som figurerar i texten. Även person utan stor makt att påverka som nämns i sin yrkesroll)
- 3 Handlar likvärdigt mycket om elitperson och privatperson
- 4 Handlar ej om någon person

Koda textens huvudsakliga person, oavsett ålder. Om ungdomen inte är huvudperson ska denna inte kodas efter denna variabel.

V27 Hur ofta uttalar sig ungdomen/ungdomarna?

- 0 Okodbart
- 1 Aldrig
- 2 Under 50 % av citaten
- 3 50 % av citaten
- 4 Över 50 % av citaten

Räkna ut hur stor andel av textens samtliga citat som ungdomarnas samtliga citat utgör.

V28 Vilken funktion har ungdom 1 i artikeln?

- 0 Okodbart
- 1 Huvudperson
- 2 Biroll
- 3 Bakgrundsroll
- 9 Övrigt

V29 Vilken funktion har ungdom 2 i artikeln?

- 0 Okodbart
- 1 Huvudperson
- 2 Biroll
- 3 Bakgrundsroll
- 9 Övrigt

Huvudpersonen är i fokus, driver artikeln framåt och är avgörande för händelsen. Birollen är inte huvudperson men är ändå med som en sekundär eller tertiär roll. Bakgrundsrollen är relevant för händelsen men inte med i artikeln, exempelvis Lisa Holm i en artikel om hennes mördare överklagar sin dom.

V30 Vem är ungdom 1 i artikeln?

- 0 Okodbart
- 1 Elev (BAT)
- 2 Kulturell utövare (BAT)
- 3 Kulturell mottagare
- 4 Barn (avkomma) (BAT)
- 5 Anhörig/vän
- 6 Ungdomspolitiker
- 7 Opinionsbildare
- 8 Kriminell/Misstänkt för brott
- 9 Brottsoffer
- 10 Arbetare/anställd
- 11 Medlem i organisation
- 12 Utövare av fysisk aktivitet
- 13 Nyanländ/asylsökande
- 14 Utövare av fritidsaktivitet/hobby - allt som inte är sport, skola, politik, musik, kultur.

- 15 Turist/resenär
- 16 Patient/sjukdomsdrabbad
- 17 Tyckare i enkät
- 18 Entreprenör
- 99 Övrigt

V31 Vem är ungdom 2 i artikeln?

- 0 Okodbart
- 1 Elev (BAT)
- 2 Kulturell utövare (BAT)
- 3 Kulturell mottagare
- 4 Barn (avkomma) (BAT)
- 5 Anhörig/vän
- 6 Ungdomspolitiker
- 7 Opinionsbildare
- 8 Kriminell/Misstänkt för brott
- 9 Brottsoffer
- 10 Arbetare/anställd
- 11 Medlem i organisation
- 12 Utövare av fysisk aktivitet
- 13 Nyanländ/asylsökande
- 14 Utövare av fritidsaktivitet/hobby - allt som inte är sport, skola, politik, musik, kultur.
- 15 Turist/resenär
- 16 Patient/sjukdomsdrabbad
- 17 Tyckare i enkät
- 18 Entreprenör
- 99 Övrigt

V32 Pratar ungdom 1 för alla ungdomar?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja

V33 Pratar ungdom 2 för alla ungdomar?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja

Är ungdomen med är i egenskap av att vara ung kan den kodalas som ja. Om den är med i egenskap av annat intresse/attribut, ex boulespelare eller arg på diskriminering av sexuell läggning, kan den inte sägas få prata för alla ungdomar utan snarare sin ”specifika grupp” och kodalas som nej.

V34 Vilken roll har ungdom 1 i artikeln?

- 0 Okodbart

- 1 Offer
- 2 Förövare
- 3 Expert
- 4 Hjälte
- 9 Övrigt

V35 Vilken roll har ungdom 2 i artikeln?

- 0 Okodbart
- 1 Offer
- 2 Förövare
- 3 Expert
- 4 Hjälte
- 9 Övrigt

Offret är en passiv, negativ roll medan förövaren har en aktiv, negativ roll. Experten innehar expertkunskap om ämnet och har en passiv, positiv roll medan hjälten reder upp en situation eller löser ett problem genom en aktiv, positiv roll.

V36 I vilken sinnesstämning verkar ungdom 1 vara?

- 0 Okodbart
- 1 Glad/Lycklig/Tillfreds
- 2 Arg/Upprörd/Irriterad
- 3 Ledsen/Förtvivlad/orolig
- 4 Neutral
- 5 Blandade känslor
- 9 Övrigt

V37 I vilken sinnesstämning verkar ungdom 2 vara?

- 0 Okodbart
- 1 Glad/Lycklig/Tillfreds
- 2 Arg/Upprörd/Irriterad
- 3 Ledsen/Förtvivlad/orolig
- 4 Neutral
- 5 Blandade känslor
- 9 Övrigt

V38 Hur förhåller sig ungdom 1 till artikelns vinkel?

- 0 Okodbart
- 1 Förstärker
- 2 Kontrasterar
- 3 Neutral
- 9 Övrigt

V39 Hur förhåller sig ungdom 2 till artikelns vinkel?

- 0 Okodbart
- 1 Förstärker
- 2 Kontrasterar
- 3 Neutral
- 9 Övrigt

Tanken var att en ungdom som förstärker vinkeln är exempelvis en person som är arg över att biblioteket läggs ner i “Arga röster hörs när biblioteket stänger” eller tycker filmen är rolig i “Ice Age 2 frammanade skratt”. En ungdom som kontrasterar vinkeln i samma artiklar är nöjd med att biblioteket stänger eller tyckte inte alls att filmen var bra. Denna ungdom tillför ett nytt perspektiv. Detta skedde dock aldrig och denna variabel bör omformuleras (se kapitel om validitet under begreppsvaliditet).

V40 Förekommer en vuxen person i artikeln?

- 0 Okodbar
- 1 Nej
- 2 Ja

Bedömning görs efter jobbtitel, bild, avsaknad av ålder, relation till ungdomar.

V41 Uttrycker målsman eller annan vuxen samma sak som ungdom 1 uttrycker?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja

Här måste ungdomen ha sagt något. Annars okodbart Nej - ungdomen har sagt något, ingen bekräftar. Ja - någon säger samma.

V42 Uttrycker målsman eller annan vuxen samma sak som ungdom 2 uttrycker?

- 0 Okodbart
- 1 Nej
- 2 Ja

Om ungdomen inte uttalar sig i artikeln kodas det som okodbart. Om ungdomen säger något som sen bekräftas av en vuxen kodas det som ja, exempelvis om en ungdom är rädd för ett motorcykelgång och dennes pappa eller polis säger “ja, de skräms” eller liknande.